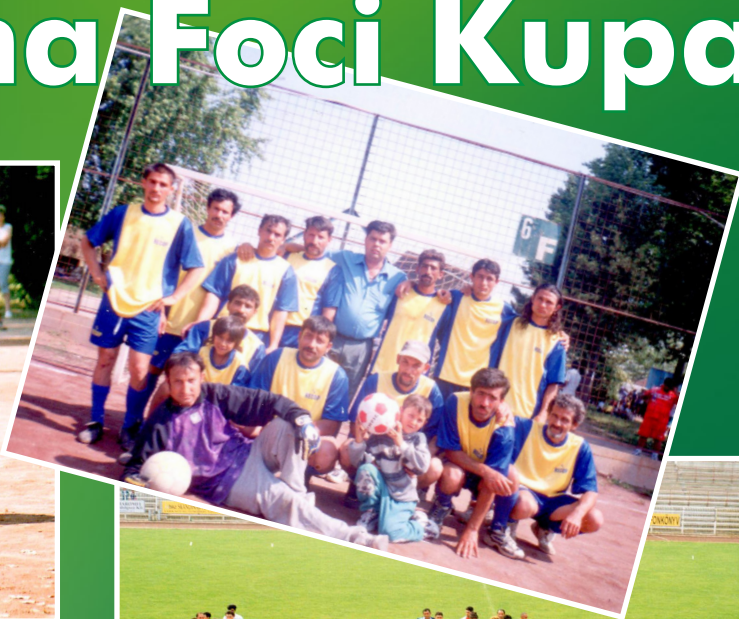

XX. évfolyam
8. szám
LUNGO DROM
ROMALAP
2012. augusztus
Ára: 300 Ft

VI. Országos Roma Foci Kupa

HOSSZÚ ÚT

LD

„LUNGO DROM”

Vasas Szent Péter napja: augusztus 1.

Ez a nap a katolikusok számára **Szent Péter bilincsekből való szabadulásának** emlékünnepe (a nép nyelvén Vasas Szent Péter.) Heródes 42-ben idősebbik Jakabot lefejeztette, Pétert pedig börtönbe zártatta, s ott szigorú őrizet alatt tartatta. Ám a rákövetkező éjjelen megjelent a börtönben az Úr anyala. Érintésére leestek Péter láncai, s az apostol az alvó örök között észrevétlen távozhatott. Mind Jakab kivégzése, mind Péter szökése húsvétkor esett meg. Gyaníthatóan az aratás európai időpontja miatt tette az egyház Jakab napját július 25-ére, Péter szabadulásának ünnepét pedig augusztus 1-jére.

A világon egyre több csecsemő és kisgyermek hal meg azért, mert nem jut anyatejhez. A gyermekkori diabétesz elszaporodásának, aggasztóan nagy arányának is egyik kiváltó oka az anyatejes táplálás hiánya. Ezért indította el világ-

Augusztus (Ősi magyar nevén, *Új kenyér hava*) az év nyolcadik hónapja a Gergely-naptárban, és 31 napos. Nevét a híres római császárról Augustus Octavianusról kapta. Az, hogy ez a hónap – különös módon – a július után szintén 31 napos, annak köszönhető, hogy Augustus császár ugyanannyi napot akart, mint amennyi a Caesarról elnevezett júliusban van. Augustus ezt a hónapot odahelyezte, amikor Kleopátra meghalt. Mielőtt Augustus átnevezte ezt a hónapot augusztusra, latinul *Sextilis* („hatos”) volt a neve, utalva arra, hogy eredetileg ez volt a hatodik hónap a római naptárban, amely kezdetben még a márciussal kezdődött. A 18. századi nyelvújítók szerint az augusztus: *hévenes*. A népi kalendárium Kisasszony havának nevezi.

méretű kampányt a WHO és az UNICEF a csecsemők egészséges táplálása érdekében. Az **anyatejes táplálás világnapját** 1992 óta ünnepeljük augusztus 1-jén.

A cigány holokauszt emléknapja: augusztus 2.

A roma holokausztról 1972 óta emlékeznek meg a Cigány Világszövetség párizsi kongresszusának határozata alapján annak emlékére, hogy 1944. augusztus 2-áról 3-ára virradó éjjel az auschwitz-birkenai koncentrációs táborban több mint 3 ezer cigány férfit, nőt és gyermeket mészároltak le. Augusztus 2-a a cigány holokauszt emléknapja.

ROMA LAP
Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: oktatiasialapitvany@gmail.com – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián
Címlapon: LD archívum

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

Amerika felfedezése: augusztus 3.

1492-ben Kolumbusz Kristóf három hajóval elindult Spanyolországból, hogy eljusson Indiába. Ez út során fedezik fel az Új világot, Amerikát.

Nukleáris fegyverek betiltásáért folyó harc világnapja: augusztus 6.

Hirosimára 1945-ben ezen a napon dobták le az atombombát, mely elpusztította a várost, és milliókat tett nyomorékká. A Békevilágtanács 1978-as moszkvai ülészakán nyilvánította világnapjá.

A bennszülött népek világnapja: augusztus 9.

A bennszülött népek világnapja. 1993. december 21-én New Yorkban az ENSZ-kögyűlés határozatban hirdette meg a világ őslakos népeinek nemzetközi évtizedét, amely 1994. december 10-én vette kezdetét. A határozat kimondta, hogy az évtized keretében évente megtartják az (őslakos) bennszülött népek nemzetközi napját. E nap megünneplését

augusztus 9-ére tűzték ki, arra emlékezvén, hogy 1982. augusztus 9-én ült össze először az ENSZ őslakos népekkel foglalkozó munkacsoportja. Az őslakosok világnapját első ízben 1995-ben tartották meg.

Lőrinc napja: augusztus 10.

A spanyol születésű diakónus napja határnap a földműves ember életében. E nap után a fák már nem fejlődnek tovább, és Lőrinc után már nem tanácsos a folyókban fürödni. Napjainkig él az a mondás, hogy a dinnye nem ehető már Lőrinc napja után, mert elvizesedik, íztelenné válik, túlérlik. A mai fajtáknál persze már nem áll fenn, még szeptemberben is nyugodtan vásárolhatunk dinnyét.

A balkezesek világnapja: augusztus 13.

Egy balkezeseket tömörítő amerikai szervezet kezdeményezésére 1992 óta augusztus 13-a a Balkezesek Világnapja. A világon a balkezesek aránya jelenleg körülbelül 10–15 százalék lehet. Minél messzebbre megyünk vissza az időben, annál több balkezest találunk. Kutatók szerint a neolitikum kori ősemberek fele még jobbára a bal kezét használta (ezt a kőszerszámok hegyének vizsgálatából állapították meg), később viszont a bal kéz használata visszaszorult. A híres balkezesek közt találjuk *Julius Caesart, Napóleont, Michelangelót, Leonardot da Vincit, Holbeint, Dürert, Raffellót, Beethovent, Mozartot, Paganinit, Jimi Hendrixet, Goethét, Nietzschét, Einsteint, Albert Schweitzert*, a ma élők közül *Bill Clintont, Paul McCartneyt, Stinget, Bob Dylant, Tom Cruisét*. Az Egyesült Államokban, ahol meglepően sok volt a balkezes elnök, megalapították a Balkezes Internacionálét.

Nagyboldogasszony napja: augusztus 15.

Mária mennybevitelének napja, magyar néven Nagyboldogasszony vagy Nagyasszony napja. Törvénnyel kötelezett ünnepeink közül a legrégebbi, *Szent István királyunk* rendelte el megünneplését.

A Mária-ünnepek körülölelik az aratást: Sárlos Boldogasszony a kezdete, Nagyboldogasszony a végét jelzi. Számos egészség- és természetvárosi szokás kapcsolódik ide. Gyógynövényeket szenteltek, a fák kérgébe keresztet vágtek, hogy jól teremjenek, ilyenkor szedték a gyékényt. Dologtiltó nap volt pl. a Mura vidékén. Nem volt szabad sütni, nehogy kitörjön a tűz a kemencéből.

Az ún. két Boldogasszony köze (augusztus 15. – szeptember 8.) szerencsés időszak a tyúkültetésre. Az ilyenkor szedett tojásokra meszet szórtak és azokat külön eltették, mert úgy tartották, hogy soká elállnak. Ebben az időszakban szellőztették a búzát, hogy meg ne penészedjen, s bele ne essék a zsizsik.

Európa Nap Magyarországon: augusztus 19.

Emlékezés arra, hogy az 1989. augusztus 19-i, az Ellenzéki Kerekasztal által szervezett Páneurópai Pikniken kelet németek százai szakították át a határt, a határőrök hallgatóságos beleegyezésével.

Szent István napja, Magyar államalapítás napja: augusztus 20.

Az államalapító Szent István ünnepe 1991 óta a Magyar Köztársaság hivatalos állami ünnepe.

Különböző népi szokások nem kapcsolódnak a naphoz. Termésjóslások előfordulnak. Az István-napi szép, napos idő jó gyümölcstermést jelez. Beregben úgy tartják, ezen a napon mennek el a gólyák.

AZ ORÖ FELÚJÍTJA ISKOLÁIT ROMÁK ÉS NEM ROMÁK SEGÍTETTEK TEGNAP A SZOLNOKI INTÉZMÉNY RENOVÁLÁSÁBAN

❖ Önkéntesek segítségével kezdte meg iskola felújítási akcióit az Országos Roma Önkormányzat. Teg-

nap először Szolnokon álltak munkába romák és nem romák, tanulók és pedagógusok, hogy a dr. Hegedűs Andrásról elnevezett alapítványi általános, közép- és szakiskolát közös erőből megújítsák a tanévkezdésre. Mint megírtuk, az ORÖ szeptembertől három iskola fenntartásának átvételével indítja el az új romapolitika keretében saját oktatáspolitikájának kiteljesítését.

A munkában részt vett *Farkas Flórián* ORÖ-elnök is (képünkön), aki lapunk kérdésére, vajon mit szól azokhoz a véleményekhez, amelyek „állami szegregációt” látnak az Országos Roma Önkormányzat iskolaátvételeiben, elmondta: „Az elmúlt húsz esztendő tévútján jár az, aki szegregációt lát ebben. Pont ellenkezőleg, minden nemzetiség arra törekszik, *Reményik Sándort* idézve, hogy temploma s iskolája legyen. Ki vitathatja ezt el a cigányságtól?” Az ORÖ a jövő héten a sziráki Teleki József Általános Iskolában folytatja az iskolafelújítást, amelyre eddig már csaknem száz önkéntes jelentkezett a polgármesteri hivatalban.

(Magyar Hírlap – 2012.08.17.)

JÁRÓKA: A ROMA STRATÉGIA MINŐSÉGI JAVULÁST JELENT

❖ A romastratégia megvalósítása minőségbeli javulást hoz sok család életébe; foglalkoztatásukkal, oktatási esélyek megerősítésével, az egészségügyi mutatók javításával ki tudnak lábalni a mélyszegénységből – közölte *Járóka Livia* (Fidesz) európai parlamenti (EP) képviselő szombaton Kőszegen.

A romastratégia esélyeiről a „Tranzit – Fesztivál a határon” rendezvénysorozaton tartottak kerekasztal-beszélgetést. Járóka Livia elmondta: a komplex fejlesztési projekttel másfél-kétmillió ember lakhatási, oktatási, egészségügyi és foglalkoztatás helyzetén kívánnak javítani. A program európai uniós támogatással, a polgármesterek és a helyi civil szervezetek összefogásával valósul meg. A régió fejlesztése azt is lehetővé teszi, hogy akár határon átnyúló területeket is fejlesszenek – mondta el Járóka Livia.

Hozzátette, a program célja, hogy azok a mikro régiók jussanak európai uniós forráshoz, ahol a legszegényebbek élnek, és legalább egy kereső és egy képzett fiatal legyen minden családban. A beérkező pályázatok már azt bizonyítják, hogy a falvak, települések vezetői „megértették, és bele mernek vágni” a projektekbe, mert azt látják, hogy rövidtávon is jó eredményeket tudnak elérni. Tíz oktatási és foglalkoztatási program már el is elkezdődött, az ered-

ményei jövőre láthatók lesznek – ismertette az EP-képviselő.

A kormány sokat vár a szociális földprogramtól – emelte ki –, mert fontosnak tartják, hogy a romák és a szegények az agráriumba is be tudjanak kapcsolódni. A kis- és középvállalkozások pénzügyi segítséggel a legszegényebbeket tudják majd alkalmazni, éveken keresztül állandó fizetést, képzéseket nyújtva.

(kormany.hu – 2012.08.27.)

SZÜCS TAMÁS: A ROMÁK TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJÁBAN FONTOS SZEREPE VAN AZ INTEGRÁLT OKTATÁSNAK

❖ A romák társadalmi integrációjához az integrált oktatás fejlesztésére és a foglalkoztatásban nyitottabb megközelítésre van szükség, ehhez az uniós romastratégia és a tagállamok keretstratégiái nyújthatnak megoldást – hangsúlyozta az Európai Bizottság (EB) magyarországi képviselőjének vezetője csütörtökön Budapesten.

Sztojka Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárságának főosztályvezető-helyettese úgy fogalmazott: a felzárkózás segítése nemcsak emberség kérdése, hanem gazdasági érdek is, ehhez széles körű összefogásra van szükség. Hozzáfűzte, az uniós romastratégia megvalósulása adhat reményt, kitartást és jövőképet a romáknak, ezért csak fenntartható programokat szabad meghirdetni.

Szűcs Tamás egy roma újságíróknak tartott féléves uniós projekt zárása alkalmából tartott sajtótájékoztatón azt mondta: a tavalyi so-

ros magyar uniós elnökség legnagyobb sikere volt, hogy egységes uniós stratégiát sikerült elfogadtatni a romák társadalmi integrációjának megvalósításáért, míg a tagál-

lamok a konkrét források megteremtéséért, a szegregáció felszámolásáért vállalnak kötelezettséget a keretstratégiákban.

A romák társadalmi integrációját segítve hat hónapos programot indítottak 10 roma származású újságírónak az Európai Bizottság, a Külügyminisztérium és az Európai Parlament közös kezdeményezésére. A projektet a budapesti Független Média Központ valósította meg, több mint százórás elméleti és gyakorlati felkészítést tartott idén márciustól augusztus végéig a fiataloknak.

A most zárult programba tíz olyan 30 évnél fiatalabb roma fiatal kerülhetett be, aki már részt vett újságíróképzésen vagy már dolgozott újságíróként szerkesztőségben. Az újságírók a Magyar Távirati Iroda, a Duna Televízió, a Magyar Televízió, a Heti Válasz Online, a hír24, a HVG, a Magyar Katolikus Rádió, valamint a Népszabadság, a Népszava Online és az origo.hu szerkesztőségeiben gyarapíthatták szakmai tapasztalataikat. A fél év alatt 300 cikket készítettek, kétharmaduk az Európai Unióról és intézményeiről, működéséről szólt.

Móricz Ilona, a programot koordináló média központ igazgatója elmondta: a projekt célja az volt, hogy bemutassa a romák társadalmi integrációját, a roma kultúrát és hozzájárulását a nemzeti kultúra egészéhez, segítse e témák hangsúlyos megjelenését a médiában, valamint támogassa egy uniós ügyekben tájékozott, a társadalmi felzárkózást ismerő és hitelesen közvetítő roma újságírói közösség megerősödését.

Szűcs Tamás megemlítette, hogy a tíz fiatal októberben Brüsszelben a Európai Parlament és a Bizottság gyakorlati működését megismertető kurzuson vehetnek majd részt.

(MTI – 2012.08.31.)

KÖZLEMÉNY

❖ Az Országos Roma Önkormányzat szolidaritásáról biztosítja az Erdélyben Sepsiszentgyörgyre, az Igazság Napjaként, a Székely Mikó Kollégium ügyében összehívott tömegtüntetést. Most, amikor több száz év után Közép-Kelet Európában először Magyarországon vált hivatalosan is iskolafenntartó nemzetiséggé a magyar cigányság, különösen fontosnak tartjuk, hogy az egy nemzethez tartozásunkat a Székely Mikó Kollégium román állam általi elorozásának ügyében is kifejezzük. A magyar cigányság Erdélyben, 1990 márciusában, a véres marosvásárhelyi eseményekkor már kiállt egyszer a romániai és erdélyi magyarság ügye mellett. Az akkor politikai okok miatt bebörtönözött magyar-védő cigányok sok segítséget kaptak az anyaországi magyarságtól. Most a román állam újra börtönnel fenyegeti a kollégiumot jog szerinti tulajdonosának, a református egyháznak visszajuttató bizottság három tagját, **Markó Attilát**, **Marosán Tamást**, valamint a román származású **Clim Silviut**, akiket három-három év letöltendő börtönbüntetésre ítélt

Buzău városban a román bíróság. A magyarországi roma társadalom legitim vezetői, az ORÖ elnöksége kötelességének tartja, hogy kiálljon a nemzetiségi oktatás szabadsága és a nemzeti nyelv ügye mellett, s delegációja ott lesz szeptember elsején Sepsiszentgyörgyön, amikor délben Erdély szerte megszólalnak a harangok a Székely Mikó Kollégiumért. Legyen az Igazság Napja a valódi nemzeti szolidaritás és a tényleges nemzeti összetartozás napja is. Ezért lesz ott az ORÖ Sepsiszentgyörgyön!

(ORÖ – 2012.08.30.)

A hónap hírei • A hónap hírei

VI. Országos Roma Foci Kupa

Idén hatodik alkalommal Mezőkövesd (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) adott otthont az Országos Roma Foci Kupának.

Az Országos Roma Önkormányzat által szervezett VI. Országos Roma Foci Kupán **Patkó Gyula**, a Miskolci Egyetem rektora köszöntőjében kiemelte: a szegénységből leginkább a tanulás segítségével lehet felemelkedni. Szükség van tehetségre, tudásra, de tanulásra, gyakorlásra is – hangsúlyozta, kiemelve a roma szakkollégium működésének fontosságát.

Tállai András, önkormányzatokért felelős államtitkár, országgyűlési képviselő (Fidesz), a rendezvény fővédnöke úgy fogalmazott: a sport meghatározó egy ország, egy nemzet életében, ahogy nagy ereje van annak is, miként szerepeltek a magyarok az olimpián. A siker ugyanis valamennyire helyreállította megtépázott tekintélyünket, önbizalmunkat a sport területén, bebizonyította, össze tudunk fogni, s együtt örülni az eredményeknek – mondta. „És ha a sportban tudunk nagyok lenni, ez más területen – például a gazdaságban – is lehetséges” – mondta az államtitkár. Mint mondta, a Borsod megyei első osztályban sokáig küzdöttek az első helyért, ám ez évekig nem akart összejönni. „Aztán leigazoltunk egy fiatal, roma tehetséget, s érkezett is a győzelem a bajnokságon” – idézte fel Tállai András. Az államtitkár kihangsúlyozta a cigány kultúra, szokások megtartásának, valamint a sport világában való részvételének fontosságát is.

Czene Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériumának (EMMI) sportpolitikáért felelős államtitkára, a rendezvény fő szervezőjével, **Farkas Félixszel**, az Országos Roma Önkormányzat elnökhelyettesével közösen adta át az elismeréseket a nyerteseknek, ahol a selejtezőkön (19 megyében és a fővárosban) nyertes lab-

Fotó: Simon Bálint

darúgó csapatok mérték össze tudásukat. A rendezvényen felszólaló államtitkár köszöntőjében elmondta: „A VI. alkalommal megrendezésre kerülő Országos Roma Kupa hűen tükrözte, hogy a sport közösség, lehetőség, esély és hagyomány; s magában hordozta azt a többletet, amelynek hatására elmondhatjuk, hogy azok, akik itt ma pályára léptek, vagy akár csak nézőként jelen voltak egy összetartó közösség részesei.” Az államtitkár gratulálva a kiváló eredményeket elérő csapatoknak és sportembereknek további sok sikert és sportos életet kívánt.

Az ORÖ elnöke, **Farkas Flórián** arról beszélt, jövőre is lesz roma foci kupa. Hangsúlyozta: a ciklus végére több ezer romát vonnának be a sport világába. Ennek szellemében

szeptembertől az Országos Roma Önkormányzat szakiskolájában egyelőre tizenkét junior bajnok kezdheti meg profi pályafutását. Az elnök kiemelte a focitorna nyitó ünnepségén, hogy fontos feladatnak tekintik a roma fiatalság sportszeretetre, illetve a minőségi sportolásra történő nevelését. Ezzel kapcsolatban jelentős lépés történt – mondta, ugyanis a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés döntése után az Országos Roma Önkormányzat kezelésébe került a Megyaszói Harkányi kastély, ahol egy bentlakásos sporttagozatos középiskola kerül kialakításra.

A rendezvényen első helyezést ért el Miskolc csapata, a második helyet Nyírkáta, míg a harmadik helyet Ózd városának csapata nyerte el. Az érmesek mellett elismerést kapott a legjobb mezőnyjátékos **Mező Attila** (Nyírkáta csapatának játékosa), a nap gólkirálya **Baranyi Tibor**, a – kupán a negyedik helyet megszerző – balassagyarmati csapat játékosa, valamint a legjobb kapusteljesítményt nyújtó **Demeter Richárd**, az ózdi csapat hálódője.

A rendezvény védnökségét **Mengyi Roland**, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselő és **Fekete Zoltán**, Mezőkövesd Város polgármestere töltötte be.

Háttér:

2011–2012. között közvetlen állami támogatásként az Iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra-fejlesztésére kiírt pályázaton összességében több mint 120 millió forintot nyertek el a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei önkormányzatok. A Stadionbiztonsági kormányzati intézkedések körében a Diósgyőri Stadion biztonságtechnikai fejlesztése több mint 88 millió forint összegű állami támogatást kapott. Az EMMI Sportért Felelős Államtitkársága Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának 10 millió összegű támogatást adott annak labdarúgó pályájához köthető öltöző-kiszolgáló épület-felújításának befejezéséhez, a „Beruházás a 21. századi iskolába” program kapcsán pedig többek között Szikszó Város Önkormányzatának kamattámogatására jutott csaknem egymillió forintos állami támogatás.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye labdarúgásának fejlesztését a közvetlen állami támogatások mellett további mintegy 835 millió forint közvetett állami támogatás is segítette az Orbán-kormány által bevezetett látvány-csapatsportágakat támogató társasági adókedvezmények (TAO) révén. A TAO-ból a megyében található sportszervezetekhez a 2011/2012-es támogatási időszakban a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei labdarúgás utánpótlásának fejlesztésére csaknem 390 millió forint, a tárgyi eszköz beruházásaira majdnem 415 millió forint, személyi jellegű ráfordításaira több mint 15 millió forint, míg képzéseire, szakképzéseire és a közreműködői díjak rendezésére összességében nagyjából 15 millió forint közvetett állami támogatás jutott.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Nyolcvan millió forint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű felsőoktatási hallgatók támogatására

A kormány az Útravaló ösztöndíjprogrammal az oktatási rendszeren keresztül is biztosítani kívánja a mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű tanulók sikeres gazdasági és társadalmi integrációját.

Az Útravaló ösztöndíjprogram átfogó céljai közt szerepel a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének elősegítése, a fiatalok továbbtanulásának és diplomaszerezési esélyeinek javítása, a számukra elérhető ösztöndíjrendszer megújítása. Az Útravaló ösztöndíjprogram keretében induló „Út a felsőoktatásba” alprogram bevezetésének célja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű hallgatók felsőoktatási esélyegyenlőségének javítása, a felsőfokú végzettség megszerzésének elősegítése ösztöndíj- és önköltség-támogatás biztosításával. Az „Út a felsőoktatásba” alprogram pályázati kiírása várhatóan még 2012 augusztusában megjelenik, amelyre szeptembertől lehet pályázni. Pályázatot nyújthatnak be a Magyarország területén működő felsőoktatási intézményekbe alap-, mester vagy osztatlan képzésre 2012-ben felvételt nyerő, magyar állampolgárságú hallgatók, amennyiben az adott szintű végzettséggel még nem rendelkeznek, vagy azonos szintű más képzésben nem vesznek részt.

Ösztöndíj-támogatásra az a jelentkező nyújthat be pályázatot, aki nappali tagozatra magyar állami ösztöndíjas, magyar állami részösztöndíjas vagy önköltséges képzésbe nyer felvételt és hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű hallgatónak (jelentkezőnek) minősült a 2012. évi általános felsőoktatási felvételi eljárásban. Az utógondozásban vagy utógondozói ellátásban részesülők is élhetnek ezzel a lehetőséggel. Az ösztöndíj-támogatás mértéke havonta 20.000 forint vissza nem térítendő támogatás.

Önköltség-támogatásra az a jelentkező nyújthat be pályázatot, aki nappali, esti vagy levelező tagozatra az önköltséges, illetve magyar állami részösztöndíjas felsőoktatási képzésbe nyer felvételt és halmozottan hátrányos helyzetű hallgatónak (jelentkezőnek) minősült a 2012. évi általános felsőoktatási felvételi eljárásban. Az utógondozásban vagy utógondozói ellátásban részesülők ezzel a lehetőséggel szintén élhetnek. **Önköltség-támogatás** keretében az önköltséges képzésben részt vevő hallgató a képzési önköltség maximum 90%-át is megkaphatja, a támogatás felső határa 300 000 Ft. A magyar állami részösztöndíjban részesülő hallgató legfeljebb 150 000 Ft támogatási összegre számíthat.

A második félévtől kezdődően a támogatásokra pályázó hallgatók csak megfelelő számú kreditpont elérése esetén részesülnek támogatásban.

A pótfelvételizők közül csak az pályázhat, aki a 2012. évi általános felsőoktatási felvételi eljárásban is beadta jelentkezését felsőoktatási intézménybe és a felvételi eljárás során igazolta hátrányos helyzetét vagy halmozottan hátrányos helyzetét.

Nem pályázhat az a hallgató, akinek más program fedezi önköltsége megtérítését. Egy hallgató egyszerre csak az egyik komponensre pályázhat. Nem pályázhatnak azok a hallgatók sem, akik Roma szakkollégium tagjai, mivel ők más módon kapnak támogatást tanulmányaikhoz. Tekintettel arra, hogy a legrosszabb továbbtanulási esélyű tanulók körében magas a cigány származásúak aránya, – amennyiben azt a jelentkezők száma megengedi – a támogatottak legalább 50%-a erejéig roma származású tanulókat kell bevonni a pályázatba.

A kormány elkötelezett abban, hogy minden tehetséges és tanulni vágyó fiatal számára olyan általánosan hozzáférhető, minőségi és fenntartható felsőoktatási rendszert hozzon létre, amiben a döntés szabadsága is érvényesül. Ezért hozta létre az Útravaló ösztöndíjprogram mellett a felsőfokú képzés teljes költségét fedező Diákhitel II névre keresztelt konstrukciót. A Diákhitel II minden korábbinál nagyobb segítséget nyújt azoknak a tanulni vágyó, hátrányos helyzetű fiataloknak is, akik nem kerültek be az államilag finanszírozott helyekre, és eddig nem is álmodhattak a továbbtanulásról, mivel a költségtérítéses képzést nem tudták megfizetni. A kormány az Útravaló ösztöndíjprogram keretében induló „Út a felsőoktatásba” nevet viselő alprogrammal, valamint a Diákhitel II-vel megteremtette a valós lehetőséget arra, hogy a szegénységben élő fiatalok is továbbtanulhassanak.

Budapest, 2012. augusztus 01.

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság
Sajtóiroda**

„Soha nem volt lelki megnyugvás cigánynak lenni”

Interjú Farkas Flóriánnal, az Országos Roma Önkormányzat elnökével

– Az utóbbi hetekben újra felerősödtek Magyarországon az etnikai feszültségek. Csak hajszálon és a rendőrök nem túlhatározott fellépésén múlt, hogy a Jobbik által támogatott szélsőjobboldali szervezetek, az Új Magyar Gárda, a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület tagjai nem csaptak össze a helyi romákkal Devecseren, majd Cegléden. Több civil szervezet hiányolta az Országos Roma Önkormányzat, elsősorban **Farkas Flórián** megszólalását. Ennyire elfoglalt mostanában, nincs ideje kiállni a magyar cigányságért?

– Lehet, hogy a korábbinál kevesebbet jelenek meg a nyilvánosság előtt, de többet dolgozunk, mint valaha. Így aztán valószínű, hogy szabadságra sem fogok elmenni, a kollegáim is csak váltásban. Ami a Devecseren és Cegléden történeteket illeti: nem szabad elfelejteni, hogy ezek politikai akciók. Senki kedvéért nem bonyolódunk botránypolitikába, szakmailag és politikailag a helyén kell kezelni a kérdést. Működnek hatóságok Magyarországon; mindenki ellen eljárást fognak indítani, ahol bűncselekmény gyanúja merült fel. A roma szakpolitikán dolgozunk, a kormányt folyamatosan tájékoztatjuk munkánkról, mind az okta-

tási, mind a foglalkoztatási programokkal kapcsolatban. Nagyon komoly feladatokat ró ránk a kormánnyal kötött keretmegállapodás. **Orbán Viktor** miniszterelnök úrnak nemrégiben azt ígertem, hogy két hét alatt felmérjük a magyarországi választókorú cigány lakosság számát.

– Magyarországon nem minden roma vallja be származását, kételkedem abban, hogy ez sikerült.

– Megcsináltuk. Cigány vezetők, képviselők, civil szervezetek segítségével éjjel-nappal dolgoztunk rajta, de időre átadtuk a jelentést a kormánynak. Nem csalódtam abban, amit a miniszterelnök úrnak prognosztizáltam: a szám meghaladja a félmilliót. S emellett megközelíti a húszszet azok száma, akik hamarosan betöltik a 18. életévüket, 2014-re választókorúak lesznek. Abban sem

tévedtünk, hogy a roma, nem roma vegyes házasságok száma szintén megközelíti a húszszet.

– Mire használják fel e felmérések adatait?

– Több tízezer romának akarunk munkát adni nagyon rövid határidővel – foglalkoztatási szervezetek létrehozásával, cigány vállalkozók segítségével. Azt gondolom, mindenkinek dolgoznia kell, de nem elsősorban és kizárólagosan a közfoglalkoztatásban.

– Hogyan akarja mindezt elérni, amikor az ország egyre mélyebb recesszióba süllyed, amikor a gazdaság folyamatos lassulása miatt nagyobb cégek is tönkre mennek, becsődölnek?

– A roma vállalkozók bekerülnek a foglalkoztatási szervezetek rendszerébe. Közbeszerzési pályázatokon nyerhetik el a munkákat. A roma vállalkozók térnyerése társadalmi felzárkóztató hatása mellett a gazdasági növekedésben is szerepet játszhat, mert a roma a romát tudja kezelni, tudja, mikor van szüksége anyagi segítségre – például előleget ad neki – tudja, mikor kell megrázní, hogy kapja össze magát. A kis- és középvállalkozások megerősítése, legyen szó akár a szövetkezeti formán belül végzett állattenyésztésről, zöldség- vagy gyümölcs-termesztésről, akár építőipari munkáról, orvosolhatja a romák munkanélküliségi gondjait.

A kis- és középvállalkozások megerősítése orvosolhatja a romák munkanélküliségi gondjait

– Mindezt milyen forrásból akarja megvalósítani? Európai Unió vagy kormányzati pénzekből? Hiszen az Országos Roma Önkormányzat 220 millió forintos éves költségvetése összesen is kevés lenne erre a célra. S milyen minta alapján dolgozzák ki a projektek terveit, a foglalkoztatási konstrukciókat?

– Minta még nincs erre, de jól meg fogjuk csinálni. Mi magunk dolgozzuk ki a stratégiát, mivel Európában még nem volt arra példa, hogy ilyen foglalkoztatási szervezetet épüljön föl.

– Sokak szerint már éppen itt lenne az ideje annak, hogy az Országos Roma Önkormányzat felmutasson valamit.

– Jó pályán vagyunk. Ez a keretmegállapodás, amit a miniszterelnökkel kötöttünk, egyedülálló. Az, hogy cigány emberek koordinálásával, több

ezren kerültek a közmunkaprogramba, már eredmény. Tudom, hogy kevés a 47 ezer forint, de ha a foglalkoztatási programunk segítségével esetleg emelni tudjuk ezt az összeget, s a cigány vállalkozásokat is fel tudjuk futtatni, akkor nem lesz probléma. A cigány emberek is dolgozni akarnak, az egy téves előítélet, hogy bűdös nekik a munka.

– Az oktatás terén is változások várhatók, több iskolai intézmény működtetését is átveszi az országos önkormányzat. Jogvédők szerint az, hogy roma iskolákat akarnak működtetni, végeredményben szegregációhoz vezet, hiszen az iskolákba csak cigánygyerekek járnak majd.

– A jogvédők válasszanak más területet, ne ellenem küzdjenek. Több mint kétharmados többséggel választottak meg bennünket a romák, felhatalmaztak arra, hogy egy új romapolitika valósuljon meg. Ha ez a terv szegregáció, akkor mi ezt vállaljuk. A nemzetiségi kisebbségek után most már a romák is működtetnek majd saját intézményeket Magyarországon. Két általános és egy szakiskola kerül a vezetésünk alá, ahová nemcsak cigány gyermekek járnak. A szolnoki roma iskolában jelenleg is festünk, takarítunk önkéntes munkában. Bízható az átvételek adminisztrációja. A cél az, hogy az iskoláinkban dolgozó pedagógusok jobban meg legyenek fizetve, mint egy átlag iskolában.

– Saját intézményük lesz, ám lesz-e pénz a működtetésére?

– Nos, pénz még nincs. A keretmegállapodás előkészületi fázisban van, de már valamennyi eleméhez csak a támogatás hiányzik. Érzésem szerint Orbán Viktor miniszterelnök úr tudja, hogy itt gyorsítani kell. Minden tekintetben szűkösen vagyunk, három ember munkáját egy ember végzi az önkormányzatunknál megalázó, 150 ezer forintos alapbérért. A miniszterelnök létrehozta a kabinetet, ami a roma programokról egyeztet. Jövő ilyenkor, ha újra beszélünk erről a témáról, már olyan pozitív eredményeink lesznek, amelyek visszafordíthatatlanok.

– A cigányság helyzete egvelőre katasztrofálisnak mondható, soha nem volt még ekkora a munkanélküliség, a cigányellenesség, mint most.

– Soha nem volt lelki megnyugvás cigánynak lenni, de a mostani időszak valóban kritikus. Mindannyiunk felelőssége, hogyan kezeljük ezt a helyze-

tet. De én azt mondom, jó irányba megyünk. Tetteinkért felelősséget vállalunk, minden forinttal el kell számolnunk. Az új roma politikának az önelenőrzésről is szólnia kell.

– Pedig most is legendák keringnek arról, hogy a roma felzárkóztatásra szánt pénzeket sokszor elsíbolták, nem jutottak el a hátrányos helyzetű célközönséghez. Hogyan garantálja a magyar – roma és nem roma – adófizetőknek, hogy az adóforintjaik célba érnek?

– Nézze, amikor az országos önkormányzat irányítását átvettük, az első feladat az volt, hogy saját kontrollrendszerünket felépítsük. Egy külsős szakértőkből álló társaság vizsgálja folyamatosan a pénzügyeinket. A szakmai programjainkról is folyamatosan élénk tájékoztatást adunk. Ilyen mechanizmusra eddig nem volt példa. Ugyanakkor előítéletesség, hogy mi, cigányok rosszul bánunk a pénzekkel. Az igaz, hogy korábban működött az etnobiznisz, a roma pénzek ilyen-olyan felhasználása, de azt nem a cigányok fordították rossz célra. Tudom, mit kell azért tenni, hogy ez többé ne történhesen meg. Az a korszak véget ért. Nemrég rendeltem el egy önrevíziót, aminek heteken belül eredménye lesz. Az előítéleteseknek azt tudom csak mondani, higgyék el, az adófizető állam-

polgárok forintjai jó helyre kerülnek, s mindannyiunk érdekeit szolgálják. A békés egymás mellett élést segítik. A békétlenség egyik fő oka, hogy romák százezrei élnek létbizonytalanságban.

– Főleg vidéken súlyosak a problémák, ahol egyébként a helyi roma önkormányzatoknak fillérekből kell működniük.

– A települési roma önkormányzatok eddig nem voltak megbecsülve. A célunk az, hogy ők is be legyenek vonva a munkába.

– Az 53 országos roma önkormányzati képviselő közül információink szerint legalább 45 romapolitizálásból él, más munkahelye nincsen. Így feltételezhető az is, hogy ezek a képviselők nemigen lázadnak a vezetés akarata ellen. Egészséges ez?

– Abszolút nem. Csakhogy a törvények szerint bizonyos pozíciók összeférhetetlenek. Akinek mandátuma van, nem lehet intézményvezető, vagy nem kerülhet be egy nagy projektbe vezetőnek. Tény, hogy ezt a kérdést meg kell oldani. Lesz mindenkinek állása, akár a szövetkezeteken belül is. Bizom benne, hogy eredményeink előbb-utóbb enyhítik a többségi társadalom tagjainak előítéletességét, és így enyhül az etnikai konfliktus az országban.

(HVG/Rácz Tibor 2012.08.29.)

KÖZLEMÉNY

Az Országos Roma Önkormányzat 2010 januárjában arra kapott több mint kétharmados többségű felhatalmazást a Lungo Drom képviselői által, hogy bezárja annak a botránypolitizálásnak a kapuit, amelyik az MSZP-SZDSZ kormányokkal karöltve zsákutcába juttatta a roma integráció ügyét. Az ORÖ által meghirdetett „Új roma politika” a társadalmi felzárkózás jegyében programpolitizálást hirdetett meg a zajos botránypolitizálás helyett, s a romaintegráció ügyét szakpolitikaként kezeli.

Az ORÖ hivatala pedig minden ügyet, amelyben a cigányság bármilyen módon érintett hivatalos ügyként kezel, s a hatóságokkal hivatalosan tartja ezen ügyekben a kapcsolatot. Így van ez a devecseri tüntetés atrocitásai kapcsán is, amelyben mind a szélsőséges provokálók, mind az indulatos ellenmegmozdulások körülményeit vizsgálja a rendőrség. Az ügyben az ORÖ hivatalos tájékoztatást kér a nyomozóhatóságtól.

Ugyanakkor ismét leszögezni kívánjuk: sem a rasszista szélsőséges provokációk, sem a romapolitikában már leszerepelt, a roma társadalom előtt hiteltelen botránypolitikások kedvéért nem térünk vissza a botránypolitika vízeire. Hiába van és lesz a jövőben is bármilyen provokáló tüntetés, az ORÖ soha nem fogja felvenni a botránypolitizálás kesztyűjét. Minden esetben megmarad a programpolitizálás mellett, s a roma társadalom felemelkedését a céltudatos szakpolitizálásban látja most is, s megmarad ennél a jövőben is.

Budapest, 2012. augusztus 10.

Országos Roma Önkormányzat
Sajtóiroda

1 8 2 0 0 9 0 6 9 4 9 9 5 6 9 4 2

Statistikai számjel vagy adószám

A SZERVEZET MEGNEVEZÉSE: KÖZÖS HAZÁNKÉRT C. K. és K. Ny. ALAPITVÁNY

A SZERVEZET CÍME: 1088 BUDAPEST JENYI KIRÁLY UTCA 18

KETTŐS KÖNYVVITELT VEZETŐ TÁRSADALMI SZERVEZETEK, KÖZTESTÜLETEK
KÖZHASZNÚ BESZÁMOLÓJÁNAK MÉRLEGE

2 0 1 1 ÉV

adatok E FT-ban

Sor-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) helyesbítései	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2.-5. sorok)			
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK			
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK			
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK			
5.	IV. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÉRTÉKHELYESBÍTÉSE			
6.	B. Forgóeszközök (7.-10. sorok)	351		1885
7.	I. KÉSZLETEK			
8.	II. KÖVETELÉSEK			
9.	III. ÉRTÉKPAPÍROK			
10.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	351		1885
11.	C. Aktív időbeli elhatárolások			
12.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (1. + 6. + 11. sor)	351		1885
13.	D. Saját tőke (14.-17. sorok)	5		1539
14.	I. INDULÓ TŐKE	400		400
15.	II. TŐKEVÁLTOZÁS	1176		1139
16.	- ebből tárgyévi eredmény	1176		1534
17.	III. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK			
18.	E. Céltartalék			
19.	F. Kötelezettségek (20.-21. sorok)	346		346
20.	I. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
21.	II. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			346
22.	G. Passzív időbeli elhatárolások			
23.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (13. - 18. + 19. + 22. sor)	351		1885

Keltetés:

Bp. 2012-05-31

Társadalmi szervezet, köztestület vezetője

KETTŐS KÖNYVVITELT VEZETŐ TÁRSADALMI SZERVEZETEK, KÖZTESTÜLETEK KÖZHASZNÚ BESZÁMOLÓJÁNAK EREDMÉNYKIMUTATÁSA

2011 ÉV

adatok E Ft-ban

Sor-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) helyesbítései	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Összes közhasznú tevékenység bevétele (2.-8. sorok)	30490		6584
2.	1. Közhasznú célra, működésre kapott támogatás			
3.	a. alapítótól			
4.	b. államháztartás más alrendszerétől			
5.	2. Pályázati úton elnyert támogatás			
6.	3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel			
7.	4. Tagdíjból származó bevétel			
8.	5. Egyéb bevételek			
9.	B. Vállalkozási tevékenység bevétele (10.-11. sorok)	0		0
10.	6. Nem cél szerinti (vállalkozási) bevétele			
11.	7. Egyéb cél szerinti tevékenység bevétele			
12.	C. Összes bevétel (1.+9. sor)	30490		6584
13.	D. Közhasznú tevékenység költségei	31661		5050
14.	E. Vállalkozási tevékenység költségei (15.-16. sorok)	0		0
15.	1. Nem cél szerinti (vállalkozási) tevékenység költségei			
16.	2. Egyéb cél szerinti tevékenység költségei			
17.	F. Összes tevékenység költségei (13.-14. sorok)	31661		5050
18.	G. Adózás előtti eredmény	"- 1171		1534
19.	H. Adófizetési kötelezettség	0		0
20.	I. Tárgyévi eredmény (18.-19. sor)	"- 1171		1534

Tájékoztató adatok (E Ft-ban)

Megnevezés	Összeg	Megnevezés	Összeg
A. Személyi jellegű ráfordítások	0	B. Anyagjellegű ráfordítások	5030
bérlőköltség		C. Értékcsökkenési leírás	20
megbízási díjak		D. Egyéb költségek, ráfordítások	
tiszteletdíjak		E. A szervezet által nyújtott támogatások	
személyi jellegű egyéb költségek		- ebből: pályázati úton nyújtott támogatások	
személyi jellegű költségek közterhei	0		

Keltetés:

Bp. 2012-05-31

T. 1715/e. r.sz. - 1. AB - X (2000)

Társadalmi szervezet, köztestület vezetője

MINISZTERELNÖK

Farkas Flórián elnök úr részére
Országos Roma Önkormányzat

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az elmúlt hetek során intenzív konzultáció zajlott, megtörtént az elmúlt két év kormányzati munkájának értékelése, áttekintettük közös ügyeinket. Számot vetettünk az előrehaladással és a még előttünk álló feladatokkal.

Engedje meg, hogy ezúton is megköszönjem, hogy az Országos Roma Önkormányzat és személy szerint Ön értékes hozzájárulásaival gazdagította a konzultáció folyamatát. Meggyőződésem, hogy csak a valódi és érdemi párbeszédre építve határozhatóak meg azok a közös értékek, amelyek mentén sikeres lehet a kormányzati munka, és amely Magyarország jövőjét szolgálja.

Éppen ezért kormányom a konzultációból erőt merítve újult lendülettel lát munkához, hogy az előttünk álló időszakot még sikeresebbé, még eredményesebbé tegyük. Ehhez kérem segítő támogatását a jövőben is.

Budapest, 2012. augusztus 8.

Üdvözlettel:

Orbán Viktor

Sikeres volt a roma orvosképzési program második előkészítője

A Semmelweis Egyetem és az Avicenna International College szervezésében sikeresen zajlott a roma orvosképzési program második előkészítője. A 25 jelentkezőből 11 hallgató tett sikeres vizsgát. A hallgatók az oktatókkal, barátokkal közösen egy ünnepi vacsorán örülhettek saját és egymás sikerének, megosztva örömeiket a már előttük végzett hallgatókkal, akik ma már a felsőoktatásban tanulnak. Az ünnepségen jelen volt a program vezetője, **Prof. Dr. Rosivall László**, **Kármán Judit** romológus, **Antal István**, a Jezsuita Roma Szakkollégium igazgatója, valamint **Simon György** professzor is.

Háttér

A Cigány Orvosképzési program több mint két évvel ezelőtt, 2011 februárjában indult el. Az ide jelentkező fiatalok lehetőséget kaptak és kapnak majd arra a jövőben is, hogy egy olyan előkészítő tanfolyamon vehessenek részt, mely pótolja azt a hiányt, amely hátrányos helyzetükből fakad. Ezen képzés révén a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karán, vagy a főiskola bármely más szakán sikeresen bizonyíthatnak majd a későbbiekben. A képzést azzal a céllal indították útjára, hogy a tehetséges roma fiatalokat felkészítsék egy-két éves, intenzív oktató-nevelő képzés keretében a rájuk váró felvételi vizsga sikeres teljesítésére.

A képzés révén egy olyan roma származású értelmiségi réteg felnevelése válik lehetővé, amelynek tagjai saját környezetükben köztisztelőként álló személyekké válhatnak. A fiatalok később fontos szerepet tölthetnek be a cigány kisebbség integrációjában és felemelkedésében is.

A program céljai között szerepel emellett, hogy az évtizedek óta megüresedett családorvosi állásokat a képzett roma orvosok töltsék be. Ez azt is lehetővé teszi, hogy a cigány közösségek évek óta negatív egészségügyi mutatói javuljanak, valamint azt, hogy megfelelő orvosi ellátásban részesüljenek a roma emberek.

A program első képzése 2011. február közepén indult el, a 20 jelentkező diák közül felvételi elbírálást követően 10 hallgató kezdte meg a tanulmányait. A diákok felkészítése tizenöt héten keresztül zajlott szombati és vasárnapi napokon. Az előadásokon a diákok intenzív szakmai felkészítésen vehettek részt, emellett szinte minden alkalommal kulturális programokat és előadásokat is szerveztek számukra. A diákoknak összeállított szakmai anyagok igencsak sokrétűek, felölelik a szükséges élettani és anatómiai ismereteket, emellett a kémiai és az angol nyelvi alapokat is biztosítják. A fiatalok számára összeállított képzésben a szakmai anyagok mellett a tanulásra és a vizsgára való fel-

készítést segítő elemek is helyt kaptak. Az oktatásban a fiataloknak lehetőségük nyílt gyakorlati szituációkban is kipróbálni magukat, ezáltal a fiatalok tapasztalatot szerezhettek az orvosi pályával kapcsolatban.

A program kulturális része során a fiatalok a tudományok széles skálájáról hallgathattak előadásokat és emellett többféle kulturális programon vehettek részt, színházba, moziba és múzeumokba látogattak el a képzés keretében.

Az előadásokat az ország legkiválóbb szakembereitől hallgathatták a diákok, a művészetektől a fenntartható fejlődésig, a történelem az etikáig számos témát feldolgoztak ezek.

A diákoknak a 265 órás program befejeztével mind írásban, mind pedig szóban vizsgáznuk kellett. A sikeres vizsgát követően a fiatalok bizonyítványt, valamint továbbtanulási javaslatot kaptak. Az első évben a vizsgabizottság hat tanulót javasolt a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karán való továbbtanulásra, két fiatalot pedig a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán történő továbbtanulásra. A bizottság egy hallgatót (tizenegyedik évfolyamos diák) javasolt egy újabb Előkészítő programon való részvételre.

A 2011–2012-es tanévben a program révén hat roma orvostanhallgató, és két egészségügyi főiskolás kezdte meg tanulmányait miniszteri ösztöndíjjal a Semmelweis Egyetemen.

A hallgatók további munkájuk támogatásához tutort kaptak, nagyhírű professzorok és oktatók vállalták azt a feladatot, hogy segítik a fiatalokat, rendszeresen találkoznak velük, és nyomon követik a tanulmányaikat is.

Romák a kamera előtt

2012. SZEPTEMBER 17–19.

A Roma-Kép programjával, olyan eseményt szeretnénk létrehozni, amelyben a kisebbségi és a többségi társadalmi csoportok közötti párbeszéd elősegítése lenne a cél: filmekkel, beszélgetésekkel, workshopokkal, koncertekkel. Ebben az évben német és indiai szervezetek segítségével egy még tartalmasabb és színesebb programot kínálunk a résztvevőknek. A német Culture Democracy Egyesület berlini műhelyének filmjeit fejlesztjük tovább a fesztivál résztvevőivel, a Dr. Ámbédkar Gimnázium és a Bhim Rao Egyesület diákjaival. Az indiai Alaihal Midea segítségével pedig az indiai roma közösségek és emberek hétköznapijaiba kapunk betekintést India leghíresebb rendezői által készített alkotások és különböző workshopokon készült filmek segítségével.

SZEPTEMBER 17. HÉTFŐ

- 9.00 **Roma-Kép és RomArts workshop**
Partnerek: Culture Democracy Egyesület – RomArts program – Németország, Dr. Ámbédkar Iskola – Magyarország, Bhim Rao Egyesület – Magyarország
- 9.00–17.00 **Vizuális kompetencia fejlesztő filmes workshop** 11–15 év közötti diákoknak
- 10.00–12.00 A **RomArts program** bemutatkozása.
- 13.00–16.00 A Berlinben készült **filmanyagok elemzése**. RomArts és a Roma-Kép műhely alkotásainak továbbfejlesztése.
Filmvetítés
Információs vetítés / Information Program
Hetvencentes horror
Dr. Ámbédkar Gimnázium filmműhelye – Ózd, 14.00 perc
Dr. Ámbédkar Tanoda Televízió kreatív dokumentum- és kísérleti filmjei:
Világpremier 20.00 perc
A második adás 33.00 perc
- 16.30 **BOOM... BOOM...** (Perumal Maattukararhal)
Indiai dokumentumfilm, 25.00 perc
A Don Bosco Alapítvány Alaihal MIDEA workshopjának romákról készített filmje, ami a Tamil Naduban élő roma közösségek speciális hangszerét és tradicionális használatát mutatja be.
Beszélgetés a filmekről
Helyszín: Művészetek Háza / Béke terem
Kerekasztal beszélgetés
- 18.00 **Modernitás és tradíció**
Tendenciák és változások a Roma művészetben (zene, képzőművészet, film)
Helyszín: Művészetek Háza

SZEPTEMBER 18. KEDD

Roma-Kép és RomArts workshop
Partnerek: Culture Democracy Egyesület –

RomArts program – Németország, Dr. Ámbédkar Iskola – Magyarország, Bhim Rao Egyesület – Magyarország

- 9.00–17.00 **Vizuális kompetencia fejlesztő filmes workshop:** A RomArts és a Roma-Kép műhely alkotásainak továbbfejlesztése.
- 10.00–13.00 Identitás és művészet – zenei és film kapcsolata – beszélgetés és workshop a tradíció és modernitás a zenében
- 13.00–15.00 A RomArts és a Roma-Kép műhely alkotásainak továbbfejlesztése
Bekapcsolódás a CineNews készítésébe
Filmvetítés
Információs vetítés / Information Program
Véradás

Magyar riportfilm, Dr. Ámbédkar Balatanoda, 5.00 perc
Helló, Sellő
Magyar fikciós kisfilm, Dr. Ámbédkar Iskola Tanoda-médiacsoport, 7.00 perc
Helyszín: Művészetek Háza / Béke terem

Coimbatore santhippu
Indiai dokumentumfilm, 25:00 perc
Utcán élő fiatalok mindennapjairól szóló film. A gyerekek egy workshopon vettek részt, ahol egy pár napos elméleti képzés után kamerát ragadtak és elkészítették a saját filmjüket, saját magukra reflektálnak a filmben.
Alaihal Midea rövidfilmjei híres indiai alkotók rendezésében:

Live (Rendező: *Kiruthiga Udhayanidhi*) – indiai rövidfilm angol felirattal, 6.00 perc

Love (Rendező: *M. Sasikumar*) – indiai rövidfilm angol felirattal, 4.00 perc

Hope (Rendező: *Mysskin*) – indiai rövidfilm angol felirattal, 4.00 perc

Helyszín: Művészetek Háza / Béke terem
Kerekasztal beszélgetés

Művészet és tradíció workshop:
Roma hagyományok és szavak (cigány eredetű szavak, tradíciók)
Helyszín: Művészetek Háza

VJ performance
RomArts és Roma-Kép project – vizuális-zenei performansz, az elkészített film és fotók alapján

Információs vetítés

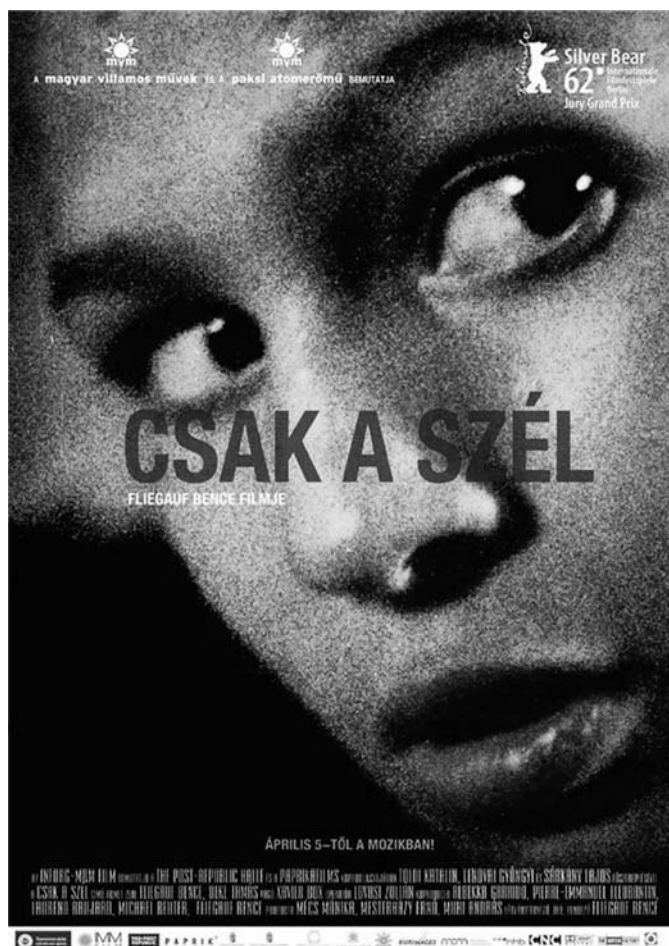
Csak a szél

Színes, magyar–német–francia filmdráma, 86 perc,
2011 (Rendező: *Fliegauf Benedek*)

A Berlinale második legrangosabb díjával elismert film a 2008–2009-es magyarországi romagyilkosságok hatására született, amatőr színészekkel. Rasszista gyilkosok eddig négy családot támadtak meg. Négy halott van. A faluban senki sem tudja, hogy kik követik el a gyilkosságokat. Ez most már egyre kevésbé fontos: a félelem itt a hétköznapiak része, és lassan beférkőzik mindenhová.

Operatőr: **Lovasi Zoltán**, producer: **Mécs Mónika, Muhi András**

Szereplők: **Toldi Katalin** (Mari), **Lendvai Györgyi** (Anna) **Sárkány Lajos** (Rió), **Toldi György** (Nagypapa)

SZEPTEMBER 19. SZERDA

9.00–17.00 **Roma-Kép és RomArts workshop**

9.30–11.30 **Vizuális kompetencia fejlesztő filmes workshop:** A műhely alkotásainak lezárása.

11.30–13.00 **Beszélgetés és workshop:** Cinema Paradiso régen és most – Hagyományos és egyedi technikák a filmművészetben: A 70 éves a Casablanca című film kapcsán reflektálás az új tendenciákra

Artist and Avatar – A mozi 2 arca – Némafilm és/kontra? 3D

A művész, egy némafilmes gyöngyszem a XXI. századból, kort virtuózan megjelenítő film több mint némafilm

eszközeit felhasználó alkotás. A főhős/rendező küzdelme és győzelme.

3D-s Avatar: A főszereplő gyenge és hátrányokkal küzd, annyira, hogy még járni sem tud. Ebben a történetben mégis ő lesz az, aki átugrik rengeteg akadályon és mégis avatar lesz, (a hinduizmusban az isten alászállása és halandó lényben való megtestesülése a hívek megoltalmazása céljából) és mint új testbe költözött szellemi vezető, segít az elnyomás alatt élő Navi törzsnek.

13.00–15.00 **A filmkészítés lezárása**

15.00–17.30 **Információs vetítés / Information Program**

15.00

Gipsy Side

Gát Balázs, 2006, 50.00 perc

Márió, Luigi, Mr. Joker rappelnek, gesztikulálnak és táncolnak. Beatbox és free style: egyre megy, menők minden stílusban.

A gengszter rap kellékek, az East Side és West Side stílus, vagy a nagy példaképek.

15.50

Szívmuzsikások

Köszegi Edit, magyar dokumentumfilm, 70.00 perc

A riportalányok elbeszélései nyomán az a több évtizeden át tartó folyamat tárul fel, amelyben a cigányzenének a magyar kultúrában betöltött szerepe átalakult. A cigányzenészekből formálódó közösség tagjai életmódjukkal az integrálódás és tradícióörzés különféle módjait, sikereit, kudarcait testesítik meg.

17.00

Vissza a pusztára – Five years on Barren Szabó Attila, Simó Csaba

Román dokumentumfilm angol felirattal, 23.10 perc

A 80-as években három-négy család költözött a Pusztára, mára több mint 200 személy lakik itt hevenyén tákolt vályogházakban, elektromos áram, gáz- és vízvezeték nélkül. A Pusztán mást jelent az éhség, a szegénység, a nyomorúság, de a tisztaság, a rend, a rendszer, a kötelesség és a szabadság fogalma is.

Kerekasztal beszélgetés

17.30

Identitás és modernitás – Beszélgetés a roma zenei életben történt változásokról
Helyszín: Művészetek Háza Kávéház

19.00

Burai Sándor és cigányzenekara

Helyszín: Művészetek Háza előtti színpad

A könyvek szeretete

Amikor olvasunk egy könyvet, újra láthatjuk a szülőfalunkat körülölelő tájakat, ismeretlen emberek bőrébe bújhatunk, izgulhatunk a hőért, mi is megívhatunk az el-lenséggel.

Ön is szeret olvasni? Az alábbi könyvek számos témát érintenek. Kultúrák találko-zása ez, legyen szó zenéről, hagyományról, meséről...

Ember a viharban

„Hallatlan boldog voltam, amikor másnap a lapban megláttam az írásomat. Örültem, büszke voltam, hogy a törökszentmiklósi cigánysorról valamikor elindult cigánygyerekből „újságíró” lett. Bár már akkor is megszenvedtem minden írással, ami a kezem alól került ki, ám akkor még nem tudhattam, milyen felelősségteljes munka az újságírás, mely sok-sok tanulással, állandó stresszel, készenléttel, idegfeszültséggel jár. Egyre inkább azt éreztem az idő múlásával, hogy állandó keresztttűzben vagyok, mert úgy kellett megfelelnem a „párt” elvárásainak, hogy legalább ne álljak szembe a közvéleménnyel, és saját lelkiismeretemmel.

Kötélátúgáshoz hasonló az újságírói munka és hivatás. S míg a toll ki nem esik a kezedből, állandóan egyensúlyoznod kell, miközben sokan azt nézik, esetleg mások várják is!, mikor zuhansz alá, semmisülsz meg. S ezt állandóan ott feszül fejed fölött, s mint Damoklész kardja állandóan figyelmeztet. Különösen, ha még mellesleg tudatában vagy annak, hogy cigány vagy. Harmincöt esztendei aktív újságírói munkámon végigkísért ez a feszültség, s akkor is, amikor üzemi lapok szerkesztőjeként tevékenykedtem hosszú ideig.”

Szerző: **Farkas Kálmán**

Roma holt lelkek

Farkas Kálmán több évtizedes írói és újságírói munkásságával eltökélten szolgálta és szolgálja azt a szívet, hogy élénk tárja az itt élő cigányság sorsát, mindennapi életét. Volt egy elhíresült kiadványsorozat két-három évtizeddel ezelőtt, (írók, újságírók széles körű bevonásával), amelynek az volt a címe: „Magyarország felfedezése”. Farkas Kálmán műfajváltozatokban gazdag oeuvr-jének

adhatnánk azt a gyűjtőcímet: a szabolcs-szatmár-beregi cigányság felfedezése.

E kötetnek mindjárt az elejéről idéznünk kell azokat a remekbe formált sorokat, amelyekkel az írói megrajzolja a miliót (hány cigánytelep ismerhet ebben önmagára?!)

„Cudar, hófúta-hóhordta világban didergett a cigánytelep. Akadálytalanul nyargalhatott és füttyült végig a jeges szél a cigánysoron. Még csak egy kóré sem állta útját. Csak a rongyokba bebugyolált kút körül tűt fel olykor-olykor egy cigányasszony, gyerek, hogy vizet vigyen a szomjazóknak. Egymás ölében, összekuporodva guggoltak a viskók, az apró kerítéstelen házak, amelyek kertjél a sír szántóföldre futottak. Úgy tűnt, mintha egymást melegítették volna. Vigyáztak a nagy semmit, a csóróságot. Őrizték a másik szegénységét...”

Szerző: **Farkas Kálmán**

Csorog az Isten könnye

Részleges kegyelem:

Szilánkosodik létezésünk, szálkái egyre kegyetlenebbül szúrnak: nem tompítja már a fájdalmat a kereszt felemelő kegyelme sem. Fásult hit maradt helyette, s lassan szétforgácsolódik és sebez az is. A töredező lét krónikásától is csak pár soros szisszenésekre és vagy felfénylésekre futja, a veszendő ígék idején. Farkas Oszkárnak még meg-

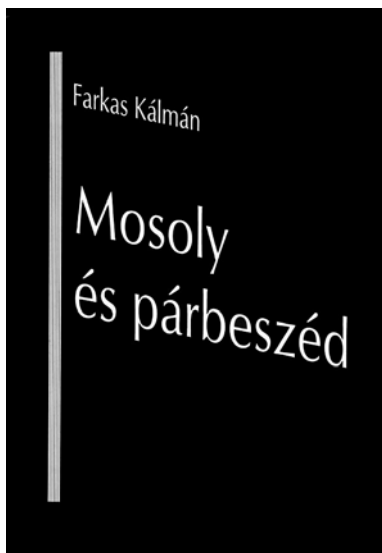

adatott az a részleges kegyelem, hogy a csöndet is olyan áhítattal törje meg, mint ősei a kenyeret: előtte keresztet vetve-rajzolva rá. Neki még ablaka üvegén az őszi eső: Isten csorgó könnye (siratja talán a világot) s az áldások visszfényétől „ezüst alkony”-ban – hitvesével együtt koporsóra kuporgatva is – felsejlik még a mítoszbeli Beucis és Philemon alakja. Szikár tényeit ez a sejtelmes, időfölköttivé emelkedett meghittség nemesíti idillé. Szerelmes verseiben nem a szenvedély mennyei-pokoli lángja őrzöng, hanem templomi gótikájú mell és pogány öl emléke parázsol. Világlátásra egyre nagyobb árnyat vetnek a holtak. ÁTHALLÁSAI vannak már odaátrol, mind tisztábban hallja az apai, anyai szót, s mind tisztábban igyekszik felelni rá: a monológ (mely legtöbbször fohász) néma párbeszéddé kezd összeállni – a sűrűsödő „halálgyakorlat” evilági szertartásai része lett. Az innen és túlban egymást fénylésében, sötétlésében hitelesek a versbéli imák szeretteiért, a rubint fényű csillagokként ragyogó hóbagolyszemekért, az estikék színes lampionjaiért. Szavaikat hallva-olvasva már nem is sajognak annyira elviselhetetlenül a világ szálkaszúrásai. Megváltás és feloldozás helyett ennyit adhat csak mostanában a költő. Részleges kegyelmet. Farkas Oszkár sem marad adósunk vele. **(Cseh Károly)**

Szerző: **Farkas Oszkár**

Mosoly és párbeszéd

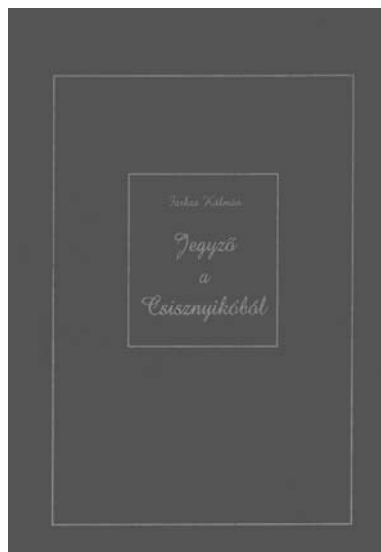
„Farkas Kálmán korábbi munkáit ismerve, így csaknem természetesen számomra, hogy mostani kötete – jobb szó híján – éppannyira emberségesen bíráló, mint amennyire az előzőek. Még a közvetlen indulatból leírt sorok sem sértőek, hanem inkább a tárgyilagosság kíméletlenségével hatnak. S azt is mondhatnám: érzelmi-leg ritkamód „átfűtött” írások ezek, a személyes hit, a nehezen megszerzett és makacsul őrzött személyes meggyőződés kifejeződései. Ez azonban nem válik klisészerűvé, egyszerűen azért, mert az értelmező megközelítés gazdagságával ellensúlyozza a nyíltan vállalt szubjektivitást. Ennek a személyes hangütésnek a hitelét az adja meg, hogy akiről, vagy amiről ír, azokról és arról empátiakusan szerzett információkkal rendelkezik. Rekonstrukciói és kritikai értelmezései mindig a jelenvaló valóságból indulnak ki és ahhoz térnek vissza. A posztmodern nyelvhez szokott társadalomkutató számára ez akár idegen is lehetne, de a személyes barátság okán is azt tudom újra és újra megerősíteni: olyan kötetet tart kezében az olvasó, mely félreérthetetlenül a kitel-

jesező életmű körvonalait jelzi. Gondolkodói-közéleti következetessége, kritikai kérlelhetetlensége és megismerési vágya pedig bárki számára követhető.” **(Dr. Kerékgyártó T. István)**

Szerző: **Farkas Kálmán**

Jegyző Csisznyikóból – Randevú a templomkertben

„Törökszentmiklós az Alföld egyik legjellegzetesebb, karakteres, hosszan elnyúló, lapos, amolyan lomha települése. Surjánytól – ahol egykor jól prosperáló állami gazdaság működött – egészen Tiszapüspöki alá nyúlik. A 4-es közúti főútvonal tengelyére épült. Lakóházainak több mint 90 százaléka földszintes volt, s inkább a földre, mint az égre tekintett. Néhány évtizeddel ezelőtt csak hal-

lottak, esetleg olvastak arról, mi is az az összkomfort. Apró egy-két szobás, jórészt földpadlózatú cserepes és nádtetős házaik alatt a szegénység álmódott egy jobb világról. Néhány négyszögletes, főleg zöltséges kertjeiben egykori cselédek, zsellérek, napszámos családok termeltek saját szükségletükre és a piacra krumplit, babot, borsót, sárga és fehér-répát, néhány fej káposztát, s egyebeket, kinek mire tellett. A tehetősebbeknél egykét sovány tehénke, malac, anyakoca biztosította az apró birtokos család fenntartását...”

Szerző: **Farkas Kálmán**

Kedves Olvasónk!

Bizonyára Ön is olvasott már olyan könyvet, amely maradandó élményt jelentett az Ön számára. Ha szeretné másoknak is ajánlani, szívesen várjuk levelét. Ossza meg gondolatait, érzéseit, azt, hogy milyen emlékek jutottak az eszébe a könyv olvasása közben. Írja le, miért ajánlja a könyvet másoknak is.

Várjuk levelét szerkesztőségünk címére!

Szapu Magda:

Halotti szokások (5. rész)

Halotti torok – emléktorok

Kelet-Európában ismert, nálunk a román környezetben élő bukovinai és moldvai magyaroknál és a cigány lakosság körében, az emléktorok tartása.

Kaposszentjakabon, az oláh cigányoknál az emléktorok időpontjai – a temetés napja, hatodik hét, évforduló – bizonyosan összefüggenek a lélek túlvilági életének állomásaival.

A szimői oláh cigányoknál kilencednapra és egy évre terítenek a halott számára. A terítéket a konyhába vagy az udvarra teszik ki, a tányérba olyan étel kerül, amit a halott szeretett. Ha reggelre az ételből hiányzik, a „halott szépen hazajött, nem haragszik”. Ugyanitt az élő holttest képzetéhez kapcsolódik az a szokás, amely a magyar nyelvterületen már csak szór-

ványosan fordul elő, ti., hogy a virasztáson a felravatalozott halottnak is terítenek. Néhány éve a sírra vittek ételt, italt a cigányok, ma az ennivalót a sírásónak, vagy az ott tartózkodó idegennek adják. Gyümölcsöt és italt még 1983-ban is tettek a sírra. Harmadnapra pedig gyászmisét rendelnek!

Kaposszentjakabon kb. a hatvanas évekig a halottas háznál toroztak, ma legalább az első tort, vendéglőben tartják.

A kaposszentjakabi oláh cigányok hite szerint az idegenek által fogyasztott tori étel és ital a túlvilágon a halott asztalára kerül. Mindkét csoportnál a halott terítéket abba a szobába tették (asztalra, ablakba), ahol a halott ravatala volt. Ebben a szobában az első éjszaka nem aludtak.

A tori ételekből, italokból rokon nem fogyaszthatott, de kb. a századfordu-

lóig még e tilalom nem volt érvényben. Kaposszentjakabon ma úgy tartják, hogy a rokon által elfogyasztott étel a halottat rövidítené meg, ilyenkor idegen részére kell vacsorát fizetnie a tilalmat megsértőnek.

A kaposszentjakabi oláh cigányok adatai alapján a századfordulón a halottas háznál magyar asszonyok főzték a tori ételeket, külön a rokonok, külön az idegenek részére. A halott kedves ételét mindig idegenek kapták.

Mindkét csoportnál férfi hívogatott a torra, ahol étkezés előtt az egyik férfirokon „beszédet tartott”, méltatta a halott jó tulajdonságait, köszönetet mondott a virasztóknak, a toron résztvevőknek és felszólította a jelenlévőket a vacsora elfogyasztására: „Isten éltesse a többi halottal együtt, legyen előtte az ennivaló”.

Kaposszentjakabon a tori ételek közt szerepelt a birkahús, a marhahús, káposzta, puliszka, kelt kalács, ill. italok. „Valamikor nagyobb volt, mint a lakodalom. Ott volt mindenki, akkor nem volt haragos. A rokonok Pesten még ma is így tartják. Van ott sült hús, rántott hús, töltelékek. Kiviszik az udvarra az asztalt, ott esznek. Külön ételt a rokonok, külön a vendégek. A halottnak is terítenek, egy darab húst, egy kalácsot, vizet. Azt mondjuk evett belőle. Aztán a többi kidobják.

A kaposszentjakabi vajda tiszteletére tartott tort vendéglőben készítették elő, az összeget a család állta. A temetésről a résztvevők egyenesen a torra mentek.

A halotti tor szokását még századunkban is gyakorolták a szomszédos szláv népeknél, a románoknál és nyelvrokonainknál is, csak az emléktorok dátumai kötődnek különböző időpontokhoz, melynek magyarázta eltérő volt.

A gyász

A gyász a halál beálltától kezdődik, a gyászdíó a temetéstől, s tart hat hétig (szigorú gyász), ill. egy évig.

Legtovább a család gyászol, a sógorok, a sógornők hat hétig, esetleg három hónapig. A szigorú gyász ideje alatt a család nőtagjai hajukat levágják, nem

Kaposszentjakabon a telepiek 1948-ban – az elmondottak alapján – kihirdették, „rendeletet hoznak”, hogy a halott nem jár vissza! „Erdélyben még azt mondták, hogy hazajár. De itt már a nép művelődött, már nem hitték. Így mondjuk, hogy a halott már nem jár haza. Ha valamelyik halott hazajön, akkor azt a Jó Isten engedi el.”

1960-ban újabb rendelet született Kaposszentjakabon, melynek értelmében a szigorú gyász tiltó cselekményei csökkentek, vagy megszűntek. E módosítás oka a telep és a város intenzívebb kapcsolata, „szégyellnék már magukat így járni a városba”. „1960-ban meghalt a nagybátyám..., akkor hoztuk

Hátranézni közben nem szabad, halált jelent. (Elhárításként háromszor leköpi az illető saját magát.) 1983-ban fogyasztott tori ételek: pörkölt, rántott hús, bor, sör, pálinka, sütemény. Vérokon nem ehet, nem ihat. Az italból az első korty a halotté (a földre öntik). Koccintani tilos.

A tor végeztével elindulnak a torozók haza. Elöl a vendégek mennek, hátul egy csoportban a rokonok, a család.

A második emléktort hat hét után, a szigorú gyászdíó leteltével, tartják. Ide már csak a meghívottak szűkebb csoportja megy. Most a háznál főznek és tálalnak, a családtagok is fogyaszthatnak a tori ételekből. A hangulat már vidámabb, mint az előző toron.

Egy év után, a gyász leteltével, évfordulóra ülik Szentjakabon a harmadik emléktort, ahol már énekelnek, táncolnak, „fölszabadul” a gyász.

fésülködnek, nem mosakszanak, nem mosnak és varrni sem szabad. A nők kibontott vörös, később fekete szalaggal kötik át. A férfiak nem borotválkoznak. Énekelni, táncolni, szórakozni tilos.

Az asszonyok fekete kendőt kötnek, a férfiak fekete gyászszalagot viselnek. A fekete szín, mint a gyász színe, valószínűleg a cigányoknál is az utóbbi néhány évben terjed csak el. Kaposszentjakabon a közeli rokon csak 16–18 éves kortól viselhet fekete gyászruhát, hiszen a szín kötelez, az azt megszegőt a közösség megszólja.

Ugyanitt a temetés után hat héttel a családtagok kimentek a temetőbe, ill. felkeresték a halott sírhelyét és valamilyen módon azt megjelölték (pl. bádoggal, piros szalaggal, lyukas húszfillérrrel, drótdarabkával, stb.), hogy később megismerjék. E szokás magyarázata az írástudatlanság.

azt a rendeletet a fiával, Mátéval, hogy mi Magyarországon már minden két hétben borotválkoznak. Főzni, varrni, mosni, mosakodni is szabad a gyászdíószak alatt. Szépnek szép a gyász, aki be tudja tartani, de mi ugye nem tudjuk betartani. Bejárunk a városba, meg itt Magyarországon már más...”

A fenti példák is jól mutatják, hogy a szokás elemei idővel változnak, szigoruk enyhül, azokat újak váltják fel. Néhány elem elveszti létjogosultságát, elpusztul, feledésbe merül.

Szapu Magda:

*Halotti szokások és hiedelmek
a kaposszentjakabi oláh cigányoknál
MTA Néprajzi Kutató Csoport, Bp. 1984.
25-57. p*

Fotók forrása: mek.oszk.hu, tankonytar.hu

– vége –

Hogyan lett a szegény Lajosból király?

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény ember; mindenki úgy hívta: Lajos. Mikor Lajos otthon már megunt a teddide-teddodaságot, elhátározta, elmegy országot-világot látni: hátha valami szerencséje akad.

Egy szép napon elindult hát heted-hét országon túlra, de még az Óperenciás-tengeren is túlra. Senkitől sem búcsúzott el, hisz senkije sem volt. Már hetedik esztendeje vándorolt, mikor egy városba érkezett. Mivel már esteledett, gondolta, megéjszakázik. Gazdag házban nem akart szállást kérni, csak a város szélén nézett körül. A legkisebb házacskába, ahol a legszegényebbeket gyanította, bekopogtatott.

– Szabad! – hangzott belülről.

Lajos belépett. Nagyon öreg, jóságos tekintetű asszony fogadta. Lajos köszönt is illendőképpen:

– Adj’ Isten jó estét, drága öreganyám!

– Neked is fiam – fogadta a köszöntést az öregasszony. – Látom, elnyűtted a bocskorodat, poros a ruhád, bizonyára vándorlegény vagy, és szállást akarsz tőlem. Istené a szállás, ülj le, fiam, megalhatsz nálam.

Megköszönte Lajos a szíves fogadtatást, majd az öregasszony kérdésére elmondotta, hogy ő szegény vándorlegény, járja a világot, amíg meg nem unja, közben, ha valami neki való mesterséget talál, akkor abbahagyja a vándorlást. A jószívű öregasszony megkínálta vacsorával. Lajos jóízűen evett, majd vacsora után elfogta az álmoság.

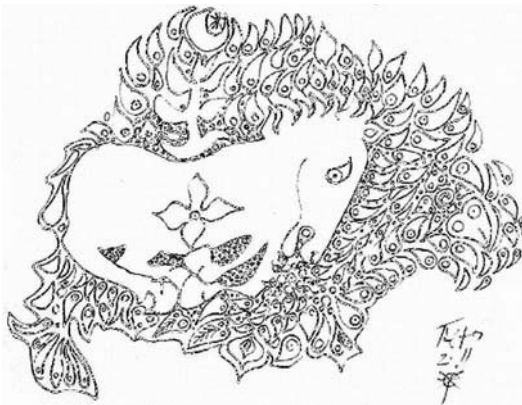
– Drága jó öreganyám – mondta –, már hét éve gyalogolok, nagyon össze vagyok törve, szeretnék egy kicsit aludni!

Az öregasszony megvetette az ágyat, Lajos lefeküdt. Mikor már ágyban volt, odament hozzá az öregasszony, s azt mondta, csak aludjék nyugodtan, ne féljen semmitől. Lajos nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze tőle:

– Miért mondja nekem, öreganyám, hogy aludjam nyugodtan, s ne féljek semmitől?

– Azért, mert van nekem egy fiam. Medve Jankónak hívják. A környéken hatalmasabb természetű ember nincs több nála, s a király udvarában dolgozik, vagyis udvaros.

Ő már tudja, hogy van itt egy idegen. Ha hazajön és kérdezi, ki van itt, én azt mondom, a legkisebb fiam; ha tőled kérdezi, ki vagy, te azt feleled, hogy a legkisebb öccse.

Erre az öregasszony jó éjszakát kívánt, s magára hagyta Lajost. Éppen elaludt volna, mikor nagy dübörgést hall kívülről. Gondolta, ez biztosan Medve Jankó. Valóban ő jött meg.

– Micsoda idegen szag van itt? – hallatszott Medve Jankó brummogása.

– Kedves fiam, hazajött a legkisebb öcséd, ott fekszik az ágyban – mondta az öregasszony.

Medve Jankó brummogott egyet, majd odacammogott Lajos ágyához.

– Jó estét, kis öcsém!

– Jó estét, kedves bátyám, Jankó!

– Eredj arrébb egy kicsit, hadd fekdjem le én is.

Lajos a fal mellé húzódott, Jankó pedig mellé heveredett, de olyan nagy volt, hogy testének csak egyik fele fért el az ágyban, a másik fele kiért az udvarra.

Reggel felkeltek, megreggeliztek. Azt mondja Medve Jankó az édesanyjának:

– Elmehtek-é az öcskössel a templomba?

– Jól van, csak menjetek – felelte rá az öregasszony.

Medve Jankó felvette ünnepi szűrét, Lajost a szűr ujjába dugta úgy, hogy a szűr teljesen eltakarta, és elindult a templomba.

Egyenest a szószék alatt állt meg Medve Jankó. Mikor a pap abbahagyta a prédikációt, odaszól Jankó Lajosnak:

– Kis öcsém, hadd látom, mit tudsz te! Folytasd a prédikációt!

Lajos folytatta is szépen. Hallották a hívek a templomban, hogy valaki prédikál, de nem láttak senkit. Mikor Lajos abbahagyta a prédikálást, rákezdte a pap, mikor pedig a pap hagyta abba, Lajos folytatta. Mikor mindketten abbahagyták, megszólalt az orgona, mikor a kántor az orgonálást abbahagyta, Lajos a szűr alól fújta tovább az orgonahangokat. Az emberek csak néztek jobbra-balra, és nem láttak senkit.

Azon a napon a király lánya is elment a templomba, és ott állt meg az oltár előtt, közel Medve Jankóhoz.

Ő is tekingetett a hangok felé. Mikor tekintete Medve Jankóra esett, Jankó szétnyitotta kissé szűre ujját, s megmutatta neki Lajos fejét a szűr alól. Hazamenet azonban senki sem beszélt a dologról.

A következő vasárnap Medve Jankó ismét hóna alá vette Lajost, és megint elment vele a templomba. Ugyanúgy történt most is minden, mint az előző vasárnap. Hol prédikálás, hol orgonahangok hallatszottak a szűr ujjából. A királylány megint ott volt a templomban, s Medve Jankó megint megmutatta neki Lajost a szűr ujjában.

Harmadik vasárnap csak úgy történt minden, mint előbb. De most már a királykisasszony a templomból ki menet megszólította Medve Jankót:

– Ide figyelj, Jankó! Ha nekem most azonnal meg nem mutatod, amit a templomban három vasárnap mutogat-

tál, nem sokáig lesz a fejed ott, ahol most van!

Azt mondja erre Medve Jankó:

– Ugyan, felséges királykisasszony, nem mutogatni, hanem szeretni való dolog az!

– Ugyan, kedves Medve Jankó! Ne bolondozz, mutasd meg, mi van a szűrőd ujjában!

– Mondtam már, hogy nem mutogatni, hanem szeretni való dolog az – szabadkozott Jankó.

Harmadszor is kérte a királykisasszony, de most már könyörgésre fogta a dolgot:

– Mutasd meg nekem, Medve Jankó, mi van a szűrőd ujjában, mert ha nem mutatod meg, belebetegszem.

Medve Jankó erre megrázta a szüre ujját, hogy kikukkanthasson Lajos. Mihelyt a királykisasszony és Lajos tekintete összevillant, abban a pillanatban megszerették egymást, de a királylány jobban Lajost, mint az a királylányt. A királylány erre hazaküldte Medve Jankót azzal, hogy másnap jöjjen el hozzájuk, és apjától kérje meg az ő kezét Lajos nevében. Beállít másnap reggel Medve Jankó a királyhoz:

– Szerencsés jó napot, felséges uram!

Csodálkozik a király, hogy ilyen korán állít be hozzá Medve Jankó.

– Miért jöttél ilyen korán, kedves udvarosom, mikor akadna még lent dolgod, hiszen amint látom, az udvart még fel sem seperted?

– Majd felseprem, felséges királyom, ne fájjon ezért a feje! Most az egyszer azért jöttem, ha meg nem sérteném, hogy megkérjem a felséges királylány kezét.

Csodálkozik a király.

– Mi ütött beléd, hogy ilyesmire gondoldj, hiszen te nekem csak udvarosom vagy, hallod-e?!

– Már megbocsásson, felséges uram, de nem magamnak kérem a felséges királykisasszony kezét, hanem a legkisebb öcsémnek!

Nem ismerte a király Medve Jankó öccsét, nem tudta, mi lehet a dolog mögött, hát gondolt egy nagyot, és így szólt:

– Nem bánom, odaadom a lányomat, ha öcséd teljesíti egy-két feltételemet! Nem lesz könnyű dolog, de ha legény a talpán, próbálja meg! Látod azt a nagy, rengeteg erdőt? Holnap reggel nyolc órára irtsa ki, a fát hordja be az udvaromba, tegye rakásba, az irtás helyét szántsa fel, vesse be búzával,

s az reggelig nőjön meg, érjen meg, arassa le, csépelje el, őrölje meg, a lisztjéből gyúrjon tésztát, és süssön nekem egy cipót! Ha a cipó kész lesz, hozd el hozzám, és tedd az asztalomra. Ha mindezt elvégzi a legkisebbik öcséd, Medve Jankó, nem bánom, nekiadom a lányomat!

– Megpróbáljuk, felséges királyom – mondta Jankó.

Ezzel hazaindult nagy búsan az édesanyjához, és elpanaszolta, milyen feltételeket szabott a király. Hallja ezt az öccse is. Vakarják a fejüket búslakodva. Ezt bizony lehetetlen megcsinálni.

Látja az öregasszony búslakodásukat, megsajnálja őket, s így szól:

– Sose búsuljatok! Majd csak lesz valahogy! Most pedig fekdüjtek le, és aludjatok rá egyet nyugodtan.

Reggel korán kelti az öregasszony Medve Jankót:

– Kelj fel, Jankó fiam! Itt a cipó, szaladj vele a királyhoz, míg ki nem hűl!

Töröli az álmot Jankó a szeméből, nagyot néz, brummog egyet, de már rohan is a cipóval, és átadja a királynak.

– Itt a cipó, felséges királyom!

Nagyot néz a király. Kitekint az ablakon, látja, az erdőt kivágták, helyét felszántották, a fáját pedig szépen felrakták az udvaron.

Nem volt mit tennie, szavát kellett állnia, bár még titkon reménykedett, hogy ebből a lakodalomból mégsem lesz semmi.

– Jól van, kedves Jankó, látom, teljesítettétek minden feltételemet! Most eredj szépen haza, és hozd el kis öcsédet. Szeretném már látni, no meg bizonyára a lányom is szeretné tudni, kihez is megy feleségül, mert hát mégis a lányomé a döntő szó: márpedig ha neki nem tetszik a kis öcséd, akkor nem mehet hozzá.

Hazaszaladt Medve Jankó a kis öccséhez, hóna alá vette, a szüre ujjában elvitte a királyhoz, és megmutatta. Behívták a királylányt is, és annak is megmutatták.

– Hozzá mégy-e, leányom? – kérdezte a király.

– Ha az Isten is egymásnak teremtet, felséges atyám, legyünk egymáséi.

Megharagudott erre a király, nagyon restellte, hogy ilyen veje és rokonsága lesz, de haragját nem mutatta, szavát nem vonta vissza, hanem látszólag beletörődött, s így szólt:

– Jól van, lányom, ha hozzámész, én nem ellenzem. Majd Lajoshoz fordult s folytatta: Most pedig fogd a lányom kezét, és vidd oda, ahová jólesik! Ha feleséget akartál, bizonyára arra is gondoltál, hogy el is kell tartani.

Azzal kizavarta őket a palotából még csak el sem búcsúzott a lányától. Ajándékot sem adott, lakodalmat sem csinált neki. Lajos, mit tehetett mást, fogta a királylány kezét, és elvitte az öregasszony kunyhójába.

Egy-két nap múlva így szólt Lajos a királykisasszonyhoz:

– Szívem szép szerelme! Nekünk nem itt van a lakásunk, engem csak szállásra fogadtak be ide. Én egy más országban lakom, gyerünk el oda, az én hazámba! Igaz, hogy senkim sincs, sem apám, sem anyám, sem testvérem, de ha így fordult a sorsunk, ketteskén csak megélünk valahogy.

– Jól van, kedves férjem – felelte a királylány.

Megköszönték az öregasszony jószágát, amiért ilyen hosszú ideig gondozta őket, és segített tudós hatalmával abban, hogy egymáséi lehettek; megköszönték Jankónak is a közbenjárását, és elindultak hazafelé. Ahogy mentek, mendégéltek, elérkeztek egy nagy mocsárhoz. Látják, hogy a mocsárban egy koldus nyakig merülve kapálódzik, fulladozik. Megállnak, és Lajos azt mondja a feleségének:

– Szívem szép szerelme, nem engedhetem meg, hogy ez a szerencsétlen a szemem láttára fulladjon a mocsárba! Várjál itt, megyek és kimentem, nehogy az élete a lelkemen száradjon.

Mikor ezt hallotta a királylány, elszápadt, megragadta férje kezét.

– Szívem szép szerelme, Lajoskám – könyörgött –, neked tűz, nekem füst, kérlek, ne mentsd ki azt a koldust a mocsárból!

Lajos azonban nem hallgatott rá.

– Nem akarom, hogy halála az én bűnöm legyen! Én bizony kimentem őt! – kiáltotta, s azzal elindult a fuldoló felé; feléje hajolt, megfogta a haját, és kihúzta.

Alighogy kihúzta, az ember eltűnt szeme elől. Hátranéz, keresi feleségét, de az is eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Megijedt Lajos: mi történhetett, hogy így egyszerre tűnt el a felesége és a kimentett koldus? Mit volt mit tennie, visszament az öregasszony kunyhójába.

– Jaj, az isten áldjon meg, kedves jó öreganyám, nagyon nagy baj történt az úton!

És elmondta, hogy a felesége hiába tiltotta, kimentette azt a koldust, s aztán koldus is, felesége is úgy eltűntek, mintha a föld nyelte volna el őket.

– Tudod-e, fiam, ki volt az a koldus? – kérdezte az öregasszony.

– Nem tudom én.

– Mert én tudom! Az a koldus a világ ereje, Vörös Álnok Vitéz neve szerint. Ő vitte el a feleségedet, mégpedig örökre, saját feleségének!

Nagyot nézett erre Lajos, s erősen fogadkozott, hogy ha életébe kerül is, felvadássza azt a híres Álnok Vitézt.

– Jobb, fiam, ha el sem indulsz – mondta az öregasszony –, mert ha száz évig is mész egyfolytában, oda nem érsz, olyan messze lakik.

– Nem bánom én, kedves öreganyám, azonnal útnak indulok! Ha már egyszer nem hallgattam a feleségemre, nem hagyhatom szegényt egy ilyen gonosz ember rabságában!

– Látom, erősen elszántad magad, s nagyon szereted a feleségedet: ezért megpróbálok segíteni rajtad. Csak ne hebehurgyáskodj! Gyalog ugyan oda nem érsz soha, van nekem azonban az istállóban egy hatlábú lovam, az ismeri az utat, s elvisz téged.

Az öregasszony kivezette az istállóból a hatlábú lovat. Mikor a ló meglátta Lajost, megszólalt:

– Tudom, kedves gazdám, hogy hova akarsz menni: a Vörös Álnok Vitézhez! Szívesen elviszlek, de nem tudom, sikerrel járunk-e, mert én csak olyan sebesen tudok repülni, mint a varjú, hiszen csak hat lábam van.

– Nem baj, kedves táltos paripám, megpróbáljuk!

Lajos felnyergelte a táltost – mert az volt –, és elindultak. Rövidesen abba a megyébe érkeztek, ahol Vörös Álnok Vitéz lakott. Odaérnek a házhoz, hát ott találják a kútnál Lajos feleségét, amint éppen vizet merít. Ahogy megpillantotta Lajos a feleségét, hívta is azonnal:

– Eljöttem érted, szívem szép szerelme! Ül fel gyorsan a ló hátára, mert már indulunk is vissza.

Nagyon megörült a királylány a férjének.

– Hogy tudtál ide eljutni, kedves férjem, ehhez a gonosz Vörös Álnok Vitézhez? Látod, látod, nem hallgattál rám! Ha nem mented ki a mocsárból, nem rabolhatott volna el engem. Ha el-

jöttél értem, elmegyek veled, de tudom, hiába indulunk el táltos paripáddal, Vörös Álnok Vitéz úgyis utolér bennünket: neki hétlábú táltos paripája van! Szerencséd, hogy most éppen vadászik az erdőben, de minden pillanatban itt teremhet.

Lajos nem teketóriázott, fogta a feleségét, maga elé ültette a táltos pa-

ripára, és azon nyomban elindultak hazafelé.

Mindent látott és hallott az istállóban Vörös Álnok Vitéz hétlábú táltosa! Mikor Lajos és felesége elszökött, elnyerítette magát. Nyerítésére azonnal otthon termelt Vörös Álnok Vitéz, és odaszólt a táltoshoz:

– Kutyák egyék meg a húsozat, varjúk szívják ki a véredet, mért nyerítettél?! Nincs mit enned, nincs mit innod, vagy nincs szép gazdaasszonyod?

– Nincs bizony – felelte a táltos –, mert elvitte Lajos!

Nagyot nézett erre Vörös Álnok Vitéz.

– Ehetem még, ihatom még? Mert utánuk indulunk!

– Ehetsz is, ihatsz is, nyugodtan, kedves gazdám – felelte a táltos –, még így is utolérjük őket.

Vörös Álnok Vitéz erre megevett egy kőkenyeret, egy oldal szalonnát, megivott ötven akó bort, elszívott egy zsák dohányt, és így jól felkészülve felpattant a táltos hátára, ugratott egyet, és máris utolérte a menekülőket. Vörös Álnok Vitéz odakiáltott Lajosnak:

– Állj meg, Lajos! Amikor még nem is ismerted a szépséges szép királylányt, én már régóta szerettem. De nem tudtam feleségül venni, mert nem akart hozzám jönni; elraboltam hát tőled, és most már az enyém! Most az egyszer megbocsátok neked, hogy vissza akartad vinni tőlem; de azt tanácsolom, másodszor meg ne próbáld, mert többször kegyelmet nem adok, hanem összekaszabolak!

Ezzel Vörös Álnok Vitéz csak megfogta a lányt, áttette paripájára, és hazavitte.

Lajos azonban ebbe nem nyugodott bele. Alig várta, hogy másnap legyen, és újra elindult feleségéért. Szegényt megint a kútnál találta, Vörös Álnok Vitéz pedig újból vadászni volt. Mikor meglátta a királylány Lajost, inkább megijedt, mint örült neki.

– Lajuskám, szívem szép szerelme! Szerencséd, hogy nincs itthon Vörös Álnok Vitéz, de ha hazajön és megfog, összekaszabol!

– Nem bánom én, csak még egyszer láthassalak! – felelte Lajos, de már feleségét kapta is fel maga elé táltosára, és újból megindultak hazafelé.

Alighogy ez történt, Vörös Álnok Vitéz táltosa elnyerítette magát istállójában, mire gazdája nyomban otthon termelt.

– Kutyák egyék meg a húsozat, varjúk szívják ki a véredet, mért nyerítettél? Nincs mit enned, nincs mit innod, nincs szép gazdasszonyod?

– Nincs bizony – felelte a táltos –, mert elvitte Lajos.

Nagyot nézett erre Vörös Álnok Vitéz, és kegyetlen haragra gerjedt.

– Ehetem még, ihatom még? – kérdezte. – Mert utánuk indulunk!

– Ehetsz-ihatsz nyugodtan, kedves gazdám – felelte a táltos.

Vörös Álnok Vitéz erre megevett két kőkenyeret, két oldal szalonnát, megivott száz akó bort, elpipált két zsák dohányt. Utána felült a táltos hátára, ugratott egyet, és máris utolérte Lajost.

– Állj meg, Lajos! Megint csak utolértelek! Emlékszel, mit mondtam neked: ne gyere másodszor, mert összekaszabolak! S te mégsem hallgattál figyelmeztetésemre!

Kardját kirántotta, és összevissza kaszabolta szegény Lajost.

– Na, most már nem jön harmadszor is érted, szívem szép szerelme –

mondotta gúnyosan a királylánynak –, mert alaposan elláttam a baját!

– Jaj, bizony nem jön! – felelte bánatosan a királylány. – Ízínkre aprítottad. Csak azt engedd meg nekem, hogy porcikáit összeszedjem egy zsákba, ne maradjon itt szerteszét!

A királylány Lajos legkisebb porcikáját is szomorú szívvel szedte össze, berakta egy zsákba, s rákötötte a hatlábú paripa hátára. A táltos azonnal hazavitte. Mikor az öregasszony házához ért, benyerített az ablakon. A nyerítésre kijött az öregasszony, s látja, mit hozott haza a ló. Tudta ő, hogy ez lesz Lajos vége. Levette a zsákot a táltos hátáról, Lajos darabjait egy hosszú asztalra szórta, és szépen összeragasztotta úgy, ahogy azelőtt voltak. A mestergerendáról elővett egy nád vesszőt, keresztet vetett rá, s megsimogatta vele az összerakott maradványokat. És csodák csodája, Lajosból újra ép ember lett, olyan, mint azelőtt! Leugrott az asztalról, megköszönte az öregasszony jóságát, és így szólt:

– Na, én már megyek is, kedves jó öreganyám!

– Nono, várjál egy kicsit, Lajoskám! – csitította az öregasszony. – A hatlábú táltos lóval sohasem fogod visszahozni a feleségedet, mert amint látom, Vörös Álnok Vitéznek hétlábú táltosa van, és az sokkal fürgébb a tiédnél. Hanem figyelj ide! Menj ki a nagyerdőbe, annak kellős közepében fekszik egy szürke kanca, annak most lesz egy csikaja, mégpedig egy nyolclábú táltos! Az erdőben teméntelen sárkány, tigris meg egyéb vadállat tanyázik, mind lesi a szürke kancát, hogy ellje meg csikáját, amit aztán el akarnának rabolni tőle. Neked kell odamenned, és megszerezned a táltos csikót! Így azonban nem mehetsz oda, mert a vadállatok összetépnék. Van azonban nálam egy medvebőr, vedd azt magadra, és abban menj közéjük.

Lajos megköszönte a tanácsot, magára vette a medvebőrt, elindult az erdőbe, s elvegyült a medvék között. Amikor a csikót felkapta, azok azt hitték, ő is medve; nem bántották, hanem utána kiáltottak:

– Ne félj, vidd csak nyugodtan! Mert mi itt mindnyájan megállapodtunk abban, hogy aki először elkapja a kiscsikót, azé lesz!

Viszi Lajos a táltos csikót, hát ahogy viszi, a csikó egyszer csak megszólal:

– Lajoskám, kedves gazdám, tegyél le engem egy kicsit erre a gyepre, hadd pihenjek!

Mikor a táltos csikó kipihente magát, hirtelen felugrott, megrázkódott, hát, uramfia, csupa arannyá változott s megnőtt, de oly gyönyörű szép táltos paripává, hogy minden szőre csillogott, ragyogott, még csengők is teremtek rajta, oly csodálatosak, hogy amikor csilingeltek, még a percek is megmondták!

Megszólalt a táltos ló:

– Lajos, kedves gazdám, tudom, hogy te miben sántikálsz! Ki akarod szabadítani feleségedet a Vörös Álnok Vitéz rabságából. Ne félj, a kútnál megtaláljuk. Ül fel a hátamra, kapaszkodj jól a sörényembe, s nagyon vigyázz, hogy a szél le ne sodorjon a hátamról, mert mi még a szélnél is sebesebben száguldunk!

Lajos megveregette a ló nyakát, egy ugrással a hátán termett, belekapaszkodott a sörényébe, s még jóformán meg sem igazította magát rajta, máris Vörös Álnok Vitéz kútjánál teremtek. Felesége éppen vizet húzott. Amikor meglátta Lajost, most már sirva fakadt.

– Hát már megint értem jöttél, szívem szép szerelme? Hogy tudtál eljönni? Hiszen Vörös Álnok Vitéz összeszedarabolt téged. Én már el is sirattalak a halottak közé.

– Ne beszéljünk most erről, hanem ül fel azonnal a táltos lovam hátára! – türelmetlenkedett Lajos.

Felesége azonban vonakodott; úgyis minden hiába, mondta, mert Vörös Álnok Vitéz utoléri őket, Lajost ismét feldarabolja, s most még azt sem fogja megengedni, hogy porcikáit összeszedhesse egy zsákba, hanem elégetteti, és hamuját a szélbe szórja.

– Azt hiszed, szívem szép szerelme, hogy megint a hatlábú táltossal vagyok itt? Nézd csak, most nyolclábú arany táltossal jöttem érted: ezt utol nem éri soha! – bátorította Lajos a feleségét, majd ölbe kapta, felültette a lovára, és szép kényelmesen elindultak hazafelé.

Vörös Álnok Vitéz táltos lova mindent hallott, és mindent látott. Elnye-

rítette magát. Nyerítésére hazajött Vörös Álnok Vitéz, és veszettül rátámadt a lovára:

– Mit nyerítesz már megint, te világ legrusnyább férge? Nincs mit enned, nincs mit innod, nincs szép gazdasszonyod?

– Nincs bizony, mert elvitte Lajos!

– Még hazudsz is, átkozott féreg?! Hogy mondatsz ilyet, mikor összekaszaboltam apró darabokra?! – mérgelődött Vörös Álnok Vitéz.

– Hiába kaszaboltad, Lajos viszi az asszonyt!

– Hű, azt a kénköves, huncutságos fűzfán fűtyülő rézangyalát! – tépte a haját Vörös Álnok Vitéz.

– Kis lovam, ehetem-e, ihatom-e még?

– Nem ehetsz, és nem ihatsz, nem pipázhatsz, mert nem a hatlábú, hanem a nyolclábú táltossal, a testvéremmel viszi Lajos az asszonyt.

Vörös Álnok Vitéz felpattant a hétlábú táltosa hátára, és Lajos után eredt, de látta ám, hogy most már nem érheti utol. Hétlábú lovát kérte, hogy beszéljen a nyolclábú táltossal – hisz az öccse –, ne vigye a menekülőket olyan gyorsan.

A hétlábú táltos előre is kiáltott:

– Várj meg kisöcsém! Hallgass rám! Ugrass az égig, fordítsd le hátadról Lajost és a királylányt!

Hátra szólt a nyolclábú táltos:

– Hallom bátyám, amit mondasz, de ugrass inkább te az égig, és fordítsd le te a hátadról gonosz gazdádát!

A hétlábú táltos úgy is tett. Lefordította hátáról a kegyetlen Vörös Álnok Vitézt, akinek nem volt hozzá soha egy jó szava, hiába szolgálta sokáig hűségesen.

A fiatal pár szerencsésen megérkezett az öregasszonyhoz. Akkor elbúcsúztak, és hazaindultak, Lajos országába.

Hazaérve hétszer esküdtek meg, hét lakodalmat csaptak. Később még a király is megbékélt, mert hallotta, milyen szép kis unokája született. Visszafogadta a lányát, és Lajosnak adta fele királyságát.

Hát, így lett Lajosból király. Talán még ma is élnek valamennyien, ha meg nem haltak.

Gyűjtötte: Sáfár Sándor

Oktatási és gyakorlati képzési lehetőség roma jelentkezőknek az amerikai Nagykövetségen

Az Egyesült Államok budapesti Nagykövetsége örömmel jelenti be, hogy folytatja Szakmai Képzési Programját, melyet roma származású személyek számára hirdet meg. A program célja olyan szakmai képességek átadása, amelyeket a későbbi munkaadók hasznosnak tarthatnak. A Nagykövetség elkötelezett a tiszta és átlátható kiválasztási folyamat mellett.

A programra magyar állampolgárságú, egyetemet vagy főiskolát nemrégiben elvégzett vagy 2013-ban befejező roma származású személyek jelentkezését várjuk. A középszintű angol nyelvtudás (írás, beszéd, szövegértés) követelmény. A jelentkezőknek kötelezettséget kell vállalniuk, hogy a teljes, két hónapos programot elvégzik. Az Amerikai Nagykövetség a program idejére ösztöndíjat nyújt, illetve biztosít egyéb, szükségesnek ítélt támogatást.

A kéthónapos program része az intenzív angol nyelvoktatás, és általános tájékoztatás a Nagykövetség napi munkájáról. Ezen kívül a résztvevők üzleti folyamatok, közkapcsolatok, kereskedelmi kapcsolatok, ügyfélszolgálat, fejlesztési és támogatási projektek, retorika, szakmai etika, valamint pénzügyi menedzsment modulokat teljesítenek. Beletartozik még a programba az életvezetési tanácsadás, illetve a munkavállalást és a munkavégzést segítő készségek fejlesztése is. A program során a résztvevők kutatói és rövid jelentés írási feladatokat kapnak, továbbá az érdeklődési körüknek megfelelő projektek megvalósításában vehetnek részt. A program sikeres lezárásaként a résztvevők a Nagykövetségen töltött időszakról igazolást kapnak.

A jelentkezéshez, kérjük, angol nyelvű önéletrajzát (1 oldalon) és motivációs levelét (1 oldalon) küldje el a fellowship@usembassy.hu email címre 2012. szeptember 21-ig. A motivációs levélben, kérjük, fejtsse ki általános és szakmai célkitűzéseit, továbbá azon nehézségeket, melyeket le kellett küzdenie ahhoz, hogy főiskolai/egyetemi diplomát szerezzen. Ha behívják interjúra, kérjük, hozza magával főiskolai/egyetemi diplomáját vagy az indexét.

A kiválasztott jelentkezők várhatóan október végén, november elején kezdik meg a képzési programot. 2013 februárjában egy újabb képzési fordulót indít a Nagykövetség. Azok a jelentkezők, akik inkább a későbbi időpontban szeretnének részt venni a programon, kérjük, jelezzék ezt a jelentkezésükkor.

http://hungarian.hungary.usembassy.gov/pr_09072012.html

**Az Új Széchenyi terv keretében megjelent
TÁMOP-1.4.5-12/1 jelű, Foglalkoztatási
megállapodások támogatása című kiírás
beadási határideje megváltozott!**

**A pályázatok benyújtása 2012. június 30-tól
2012. augusztus 27-ig lehetséges.**

Cím: Foglalkoztatási megállapodások támogatása /
TÁMOP-1.4.5-12/1

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Határidő: 2012. 08. 27.

A támogatás célja, rendelkezésre álló forrás.

Alapvető cél

A konstrukció indoklottsága Az Új Széchenyi Terv középpontjában a foglalkoztatás dinamikus bővítése áll: az a törekvés vezérli a gazdaság- és társadalomfejlesztő programot, hogy tíz év alatt egymillió új és adózó munkahely jöjjön létre Magyarországon. A foglalkoztatási problémák valódi és tartós megoldásához a vállalkozókon keresztül vezet az út, tőlük várható a munkahelyteremtés. Az állami fejlesztés- és támogatáspolitikával járul hozzá a munkahelyek létrejöttéhez, hogy világosan látható és a gazdasági élet szereplői által is támogatott, az állam és a gazdasági szereplők által együttesen kialakított súlypontokat határoz meg a gazdaságfejlesztésben. Az Új Széchenyi Terv meghatározza azokat a kitörési pontokat, amelyekről a gazdaság egészének dinamizálása várható. Ezek:

1. Gyógyító Magyarország – Egészségipar
2. Megújuló Magyarország – Zöld gazdaságfejlesztés
3. Otthonteremtés – Lakásprogram
4. Vállalkozásfejlesztés – Üzleti környezet fejlesztés
5. Tudomány – Innováció – Növekedés
6. Foglalkoztatás
7. Közlekedés – Tranzitgazdaság

Magyarországon a paktumok létrehozása megteremtette azt a platformot, amelyen a gazdasági élet helyi, a térségi viszonyokat legjobban ismerő szereplői, az állam és a vállalkozások, valamint a civil szféra képviselői egyeztetethetik, összhangba hozhatják stratégiai céljaikat, és ezáltal közös mederbe terelhetik és multiplikálhatják erőfeszítéseiket a gazdaság és a munkaerő-piac fellendítése érdekében. A Nemzeti Munkaügyi Hivatal felmérése szerint több mint 61 foglalkoztatási paktum működik jelenleg is Magyarországon.

A partnerség által alkotott stratégiai keretintézkedéseket, projekteket tartalmazó akciótervekben ölt testet, melyben az együttműködők a térség gazdasági növekedésének kitörési pontjait látják. E pályázat lehetőséget biztosít a már létrejött partnerségek számára, hogy megvalósítsák az akcióterveikben részletesen megtervezett, a nemzeti szintű foglalkoztatáspolitikai stratégiájához illeszkedő intézkedéseiket, ezáltal alulról építkezve, helyi szinten is alátámasztva a nemzeti gazdaságpolitikát.

Magyarországon az utóbbi években számos foglalkoztatással és a munkaerő-piacok helyzetével, működésével foglalkozó együttműködés létrejött különböző területi szinteken. A helyi partnerségeknek szereplőivé váltak a területen működő vállalkozások, civil és állami szervezetek egyaránt,

hiszen világossá vált, hogy a munkaerő-piac és a foglalkoztatás csak erős és jól koordinált összefogással bővíthető. A partnerségek támogatása horizontális célja a Társadalmi Megújulás Operatív Programnak, így a Kormány a következő években is támogatja az eredményesen működő foglalkoztatási együttműködéseket.

A konstrukció célja

A TÁMOP 1.4.5. Foglalkoztatási megállapodások támogatása című konstrukciónak a célja, hogy a működő partnerségek hozzájussanak azon forrásokhoz, melyek segítségével a korábban kialakított stratégiájuk egyes elemeit meg tudják valósítani, melyek a partnerségek tagjai részéről jelentkező szolgáltatási, képzési és foglalkoztatási szükségletekre választ tudnak adni. Ezen konstrukcióval a Kormány támogatja a regionálisan és helyi szinten kialakult foglalkoztatási együttműködések azon tevékenységeit, melyek munkaerő-piacuk bővítéséhez, célcsoportjaik képzéséhez, elhelyezkedéséhez, a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükségesek.

A konstrukció rövid tartalma

A konstrukció célja, a helyi foglalkoztatási együttműködések által kidolgozott, a térségi foglalkoztatáspolitikai célok elérését segítő akciótervek projektjeinek támogatása. A kisméretű, jellemzően más forrásból nem támogatott beavatkozások eredménye, hogy a foglalkoztatáspolitikai alakításában részt vevő szervezetek kapacitása nő, hatékonysága javul, így a helyi foglalkoztatási és képzési szint megnövekszik. Cél továbbá a sikeres munkaerő-piaci képzés és nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedés elősegítése a partnerség tagjainak tevékenységével.

A pályázati felhívás rész célja

- a projekt célterületén élő, elsősorban hátrányos helyzetű munkanélküliek munkaerő-piaci integrációjának és foglalkoztatásuk bővülésének elősegítése,
- a közvetett célcsoport humán erőforrás fejlesztése a munkaerő-piaci integrációjuk és tartós foglalkoztathatóságuk érdekében,
- a közvetett célcsoport foglalkoztatásának támogatása,
- a pályázó partnerségben részt vevő szervezetek kapacitás-, illetve kompetencia- és szolgáltatásfejlesztése a közvetett célcsoport munkaerő-piaci esélyeinek javítása érdekében,
- foglalkoztatási partnerség (paktum) működési tapasztalatainak összegyűjtése, illetve megosztása,
- a helyben működő állami munkaerő-piaci szervezetek bevonása a projekt megvalósításába,
- a helyi humán erőforrás fejlesztési irányainak, és bővítési potenciájának feltérképezése,
- a projektben részt vevő munkáltatók foglalkoztatásának bővítésére, hátrányos helyzetű munkavállalók fogadására való felkészítése.

Rendelkezésre álló forrás

A pályázat meghirdetésekor az elszámolható közkiadásokra rendelkezésre álló keretösszeg 1 400 000 000 forint. A konstrukció keretében ERFA típusú tevékenységek finanszírozására nincs lehetőség. Jelen kiírás forrását az Európai Szociális Alap és a Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

Pályázók köre

Jelen felhívásra olyan, igazoltan működő foglalkoztatási partnerségek (foglalkoztatási paktumok) nyújthatnak be pályázatot, melyeknek adott térségben működő állami, nem állami szervezetek, valamint vállalkozások egyaránt tagjai. A foglalkoztatási paktum működését a megkötött együttműködési megállapodás mellett az alakuló, és legalább egy rendes ülés jelenléti ívével, valamint a partnerség keretében kidolgozott és elfogadott stratégiával és akciótervvel kell igazolni.

Jelen konstrukció keretében a partnerség azon tagjaiból alakult konzorcium pályázhat, amelyek részt vállalnak a projekttevékenységek megvalósításában.

Jogi forma

Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi szervezetek pályázhatnak (KSH besorolással, a statisztikai számjel elemeiről és nomenklatúráiról szóló 21/2012. (IV.16.) KIM rendelet alapján):

Vállalkozás

1 Jogi személyiségű vállalkozás

- 11 Jogi személyiségű gazdasági társaság
- 113 Korlátolt felelősségű társaság
- 114 Részvénytársaság
- 12 Szövetkezet
- 125 Európai szövetkezet SCE European Cooperative Societies
- 127 Szociális szövetkezet

2 Jogi személyiség nélküli vállalkozás

- 21 Jogi személyiség nélküli gazdasági társaság
- 211 Közkereseti társaság
- 212 Betéti társaság
- 213 Egyéni cég
- 23 Önálló vállalkozó vállalkozás
- 231 Egyéb önálló vállalkozó
- 232 Egyéb önálló vállalkozó
- 233 Adószámmal rendelkező magánszemély

3 Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek

- 32 Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek
- 321 Helyi önkormányzat
- 322 Helyi önkormányzati költségvetési szerv
- 325 Polgármesteri hivatal (költségvetési szerv)
- 326 Többcélú kistérségi társulás
- 327 Helyi önkormányzatok jogi személyiségű társulása
- 328 Területfejlesztési önkormányzati társulás

- 36 Területfejlesztési tanácsok
- 361 Regionális fejlesztési tanács
- 362 Térségi fejlesztési tanács
- 363 Megyei fejlesztési tanács
- 365 Kistérségi fejlesztési tanács
- 37 Helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek
- 371 Helyi kisebbségi önkormányzat

Nonprofit és egyéb nem nyereségérdekelt szervezet**5 Jogi személyiségű nonprofit szervezet**

- 52 Egyesület
- 529 Egyéb egyesület
- 53 Szakszervezet, munkavállalói érdekképviselő
- 531 Szakszervezet
- 532 Egyéb munkavállalói érdekképviselő
- 54 Köztisztviselő
- 541 Kamara
- 56 Alapítvány
- 561 Közalapítvány
- 562 Közalapítvány önálló intézménye
- 569 Egyéb alapítvány
- 57 Nonprofit gazdasági társaság
- 572 Nonprofit korlátolt felelősségű társaság
- 573 Nonprofit részvénytársaság

A jelen kiírás keretében a fent felsorolt szervezetek konzorciumai nyújthatnak be pályázatot:

A konzorciumi partnerek mindegyike egyben a pályázó által képviselt foglalkoztatási partnerség (paktum) tagja is kell legyen, amelyet az általuk is aláírt foglalkoztatási partnerség (paktum) együttműködési megállapodással kell bemutatni (igazolni).

A konzorciummal szemben támasztott feltételek:

- Konzorciumi tagok minimális száma: 3 db, maximális száma: 8 db.

- Egy szervezet hány konzorciumban vehet részt és milyen minőségben: 1 szervezet 1 konzorciumnak lehet a vezetője.
- Finanszírozás módja: tagonként történő finanszírozás.

A konzorciumok esetében valamennyi konzorciumi tagnak meg kell felelnie a Pályázati Felhívásban meghatározott követelményeknek, minden konzorciumi tag részt vesz a pályázat alapvető céljának megvalósításában, továbbá támogatásban részesül.

Adminisztratív információk**A pályázatok benyújtásának módja, helye és határideje**

A pályázat magyar nyelven, kizárólag a Projekt Adatlapon, a Pályázati Felhívásban, valamint az útmutatóban előírt mellékletekkel, elektronikusan nyújtható be. A Projekt Adatlap kitöltése kizárólag az NFÜ által rendszeresített kitöltő program alkalmazásával történhet. A kitöltő program letölthető a <http://www.ujszechenyiterv.gov.hu> honlapról.

Jelen Útmutató 2. számú mellékletében szereplő nyilatkozatot papír alapon, a hivatalos képviselő által az aláírási címpéldányban feltüntetett módon aláírva kell benyújtani.

A pályázatot (kitöltött Projekt Adatlapot és a felhívásban, valamint az útmutatóban előírt mellékleteket) elektronikus adathordozón (kizárólag egyszer írható, írásvédett CD/DVD lemezen) a pályázati kiírás részét képező, kinyomtatott és cégszerűen aláírt nyilatkozattal (jelen útmutató 2. számú mellékletével) együtt zárt csomagolásban, ajánlott küldeményként vagy gyorspostai/futárposta (garantált kézbesítési idejű belföldi postai szolgáltatás) szállítási igénybevételével a következő címre kell beküldeni:

Társadalmi Megújulás Operatív Program
Kódszám: TAMOP-1.4.5-12/1
(Foglalkoztatási megállapodások támogatása)
Közreműködő Szervezet:
ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. (ESZA Nonprofit Kft.)
1385 Budapest, Postafiók 818.

A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok az <http://www.ujszechenyiterv.gov.hu> honlapról tölthetők le. További felvilágosítás az alábbi elérhetőségeken kérhető:

e-mail: ujszechenyiterv@nfu.gov.hu
 illetve a Tel.: 06-40/638-638

**A pályázatok benyújtása 2012. június 30-tól
 2012. augusztus 27-ig lehetséges.**

A pályázatok benyújtása és elbírálása egy szakaszban történik.

Felhívjuk a tisztelt Pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírás és dokumentumai esetén az NFÜ a változtatás jogát fenntartja, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a <http://www.ujszechenyiterv.gov.hu> honlapon megjelenő közleményeket! A beadás előtt ellenőrizték, hogy a pályázati dokumentumokat a honlapon megadott sablonoknak megfelelően állították össze.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

